Stuk **1398** (2007-2008) – Nr. 1

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

29 oktober 2007

BELEIDSBRIEF

Gelijke Kansen

Beleidsprioriteiten 2007-2008

ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt,
Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen

INHOUD

Blz.

1. Inleiding ... 3
2. Coördinerend beleid ... 5
   2.1. Open coördinatiemethode ... 5
   2.2. Mainstreaming eigen initiatieven ... 7
      2.2.1. Registratie kansengroepen ... 7
      2.2.2. Databank experten ... 8
      2.2.3. Toegankelijkheid en regelgeving ... 9
      2.2.4. Aangepast vervoer voor personen met een handicap ... 11
   2.3. Maatschappelijk draagvlak voor gelijke kansen ... 13
      2.3.1. 2007 – Europees Jaar Gelijke Kansen ... 13
      2.3.2. Denktank allochtone vrouwen ... 20
      2.3.3. Diversiteit in besluitvorming ... 21
3. Functioneel beleid ... 23
   3.1. Algemeen ... 23
      3.1.1. Expertise en methodieken ... 23
   3.2. Gender ... 29
      3.2.1. Expertise en methodieken ... 29
      3.2.2. Participatie ... 37
      3.2.3. Samenwerking ... 41
   3.3. Seksuele oriëntatie ... 43
      3.3.1. Expertise en methodieken ... 43
      3.3.2. Participatie ... 46
      3.3.3. Samenwerking ... 48
   3.4. Toegankelijkheid ... 49
      3.4.1. Expertise en methodieken ... 50
      3.4.2. Participatie ... 56
      3.4.3. Samenwerking ... 57

Bijlage I. Samenvatting van de beleidsintenties en initiatieven voor het volgende begrotingsjaar ... 59

Bijlage II. Overzicht resoluties en aanbevelingen Vlaams Parlement m.b.t. het Vlaamse Gelijkekansenbeleid ... 61

Bijlage III. Regelgevingsagenda ... 62

Bijlage IV. Afkortingen ... 65

1. Inleiding

Zoals vooropgesteld in de beleidsnota Gelijke Kansen 2004-2009 heeft het Vlaamse Gelijkekansenbeleid oog voor verschillen tussen sociale groepen **(diversiteit)** en voor de individuele ontplooiing en ontwikkeling van mensen (**emancipatie**) binnen die groepen. Het streeft ernaar dat niemand wordt uitgesloten (**non-discriminatie**) en dat iedereen zich verantwoordelijk voelt voor de onderlinge samenhang (**solidariteit**). Het Gelijkekansenbeleid wil achterstellings- en uitsluitingsmechanismen tegengaan en richt zich hierbij in de eerste plaats op dergelijke mechanismen die door **gender**, **seksuele oriëntatie** of **ontoegankelijkheid** worden veroorzaakt. Het heeft daarbij in het bijzonder oog voor de effecten van het samenspel van deze mechanismen met andere kenmerken die tot achterstelling of uitsluiting kunnen leiden, zoals etnisch-culturele achtergrond, leeftijd, religie, … Het Gelijkekansenbeleid wil deze mechanismen zichtbaar en bespreekbaar maken, ze bestrijden en de totstandkoming van nieuwe dergelijke mechanismen voorkomen.

Voor deze legislatuur werden vier domeinen bepaald waarop prioritair wordt gefocust, namelijk socialisatie, loopbaanontwikkeling, leefwereld en beleidsparticipatie. **Socialisatie** is het zich eigen maken van heersende normen en waarden. Het is een proces dat zich afspeelt in verschillende geledingen van de maatschappij: thuis, op school, op de werkvloer, … Het Gelijkekansenbeleid wil ervoor zorgen dat deze processen worden ontdaan van stereotiepe en beperkende beeldvorming. **Loopbaanontwikkeling**, het tweede prioritaire domein, is het geheel van de verschillende fases die men doorloopt tussen de intrede op en de uittrede uit de arbeidsmarkt. Zowel de voorbereiding, opstart als uitbouw van een loopbaan worden door uitsluitings- en achterstellingsmechanismen gekenmerkt. Het Gelijkekansenbeleid wil deze mechanismen opsporen en wegwerken. Met **leefwereld** wordt het geheel van de fysieke en socio-culturele leefomgeving bedoeld. Ten slotte is er het belangrijke domein van de **participatie** van mensen aan allerlei democratische processen. Het Gelijkekansenbeleid streeft naar een evenwichtige beleidsparticipatie van vrouwen en mannen en naar meer divers samengestelde besluitvormingsorganen.

Terwijl toegankelijkheid vooral betrekking heeft op het domein leefwereld en er op het vlak van seksuele oriëntatie overwegend wordt gewerkt aan socialisatie, zijn met betrekking tot gender zowel socialisatie, loopbaanontwikkeling als beleidsparticipatie prioritaire aandachtspunten.

Achterstellings- en uitsluitingsmechanismen doen zich op vele terreinen van het maatschappelijke leven voor. Het is dan ook belangrijk dat er vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid beleidsdomeinoverschrijdend wordt gewerkt. De minister van Gelijke Kansen heeft de opdracht om via een **coördinerend of horizontaal beleid** de beleidsmakers in andere beleidsdomeinen te stimuleren en te ondersteunen in het nemen van initiatieven die gelijke kansen bevorderen. Het Gelijkekansenbeleid is op die manier een stuwkracht voor verandering, al liggen de concrete maatregelen op vele terreinen.

Naast de rol van coördinator van een horizontaal Gelijkekansenbeleid voor Vlaanderen, voert de Vlaamse minister van Gelijke Kansen ook een **verticaal of functioneel Gelijkekansenbeleid** met eigen prioriteiten en middelen. Zo wordt expertise ontwikkeld die inzicht geeft in de situatie van de doelgroepen van het Gelijkekansenbeleid, in de problemen die ze ervaren en in de mogelijke oplossingen. Ook wordt het middenveld versterkt. Middenveldorganisaties zijn immers belangrijke belangenverdedigers van de doelgroepen en intermediairs tussen hen en het beleid. Daarnaast wordt de brede bevolking gesensibiliseerd via het verspreiden van informatie en via campagnes. Verder wordt er gewerkt aan de uitbouw van structurele contacten met de lokale en provinciale besturen met het oog op de verankering en afstemming van een Gelijkekansenbeleid in de verschillende bestuursgeledingen. Ten slotte wordt ook met het federale, supranationale en internationale niveau in de mate van het mogelijke afgestemd.

2. Coördinerend beleid

2.1 Open coördinatiemethode

Realisaties september 2006 – september 2007

Sinds 2005 wordt er op een structurele manier gewerkt aan de uitbouw en verankering van de horizontale component van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid. Alle Vlaamse ministers dienden voorstellen in voor strategische en operationele doelstellingen op het vlak van gelijke kansen, en meer specifiek m.b.t. de thema's gender, seksuele identiteit en fysieke toegankelijkheid. Deze voorstellen werden geïntegreerd in een doelstellingennota die op 24 maart 2006 door het Vlaams Ministerieel Comité voor Gelijke Kansen werd goedgekeurd. Dat comité gaf vervolgens de opdracht aan de hoofden van de departementen om een nieuwe Commissie Gelijke Kansen op te richten met vertegenwoordigers uit de dertien beleidsdomeinen. Deze Commissie Gelijke Kansen kwam voor het eerst samen op 19 mei 2006. Zij was verantwoordelijk voor het indienen van actieplannen ter realisatie van de afgesproken doelstellingen tegen 1 september 2006. De plannen werden vervolgens door de ambtelijke cel 'Gelijke Kansen in Vlaanderen' doorgelicht. De bevindingen uit deze doorlichting werden tijdens de bijeenkomst van de Commissie Gelijke Kansen op 19 september 2006 besproken. Vervolgens werden tijdens bilaterale gesprekken tussen een vertegenwoordiger van de ambtelijke cel 'Gelijke Kansen in Vlaanderen' en de commissieleden suggesties besproken die de actieplannen zouden kunnen optimaliseren. De fase van het opstellen van de actieplannen werd begin november 2006 gefinaliseerd. Vanaf die datum startte de implementatiefase officieel.

De Commissie Gelijke Kansen kwam tweemaandelijks samen. Tijdens deze samenkomsten was er ruimte voor de uitwisseling van goede praktijken, voor de verwerving van verdere expertise m.b.t. de aandachtsgroepen en thema's die in het open coördinatieproces centraal staan, en voor de voorbereiding en concretisering van de volgende fasen van het proces (zoals de rapporteringsfase en de voorbereiding van nieuwe doelstellingen en/of actieplannen). Om de ontwikkeling van inhoudelijke expertise verder te stimuleren, werden in de eerste helft van 2007 een aantal informatiesessies met externe experts georganiseerd, o.a. een sessie 'gender voor beginners', evenals informatiesessies m.b.t het integreren van een holebi- en een toegankelijkheidsperspectief in beleid.

Via deze activiteiten werd tegemoet gekomen aan de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 1°-2°).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In het najaar van 2007 evalueren de commissieleden de lopende actieplannen en dienen ze een tweede reeks actieplannen in ter realisatie van de in 2006 vastgelegde doelstellingen. Deze tweede reeks actieplannen kunnen zowel volledig nieuwe initiatieven bevatten als nieuwe stappen in initiatieven die via de eerste reeks actieplannen werden opgestart. Daarnaast zal ook het proces zelf voorwerp uitmaken van een evaluatie door de commissieleden.

Verder zal in de schoot van de Commissie Gelijke Kansen aan de ontwikkeling van indicatoren gewerkt worden . Zo moet het mogelijk worden om op alle Vlaamse beleidsdomeinen de vooruitgang te monitoren. Het Steunpunt Gelijkekansenbeleid en de Studiedienst van de Vlaamse Regering werken hieraan mee.

Initiatieven die in de open coördinatiemethode kaderen, worden gefinancierd vanuit de beleidskredieten van de functioneel bevoegde ministers.

2.2 Mainstreaming eigen initiatieven

2.2.1. Registratie kansengroepen

Statistische gegevens zijn essentieel bij de uitbouw van een performant beleid. Binnen Gelijke Kansen zijn ze noodzakelijk om een zicht te krijgen op de aard, de omvang en de oorzaken van achterstelling en uitsluiting. Sommige kansengroepen zijn echter statistisch onzichtbaar. Zo blijken allochtonen, mensen met een handicap en holebi's erg moeilijk terug te vinden in de registratiegegevens van de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. En als kansengroepen al worden geregistreerd, verschilt de wijze waarop dikwijls in die mate dat een vergelijking van de gegevens over beleidsdomeinen heen onmogelijk wordt.

Realisaties september 2006 – september 2007

Een expertenwerkgroep – met vertegenwoordigers van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid, de Studiedienst van de Vlaamse Regering, het Steunpunt Gelijkekansenbeleid en de Dienst Emancipatiezaken – onderzocht in eerste instantie de bestaande registratiesystemen m.b.t. allochtonen. Hiervoor baseerde men zich grotendeels op de schriftelijke bevraging die de Studiedienst in 2006 lanceerde. Dit resulteerde in een advies over hoe deze registraties verbeterd kunnen worden zodat het mogelijk wordt om de gegevens uit een beleidsdomein in algemene zin te vergelijken met gegevens uit een ander beleidsdomein.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In een volgende fase zal worden onderzocht hoe het in de bestaande registratiesystemen van de verschillende beleidsdomeinen geïmplementeerd kan worden. Op basis van de ervaringen met de bevraging over registratie van allochtonen, wordt eenzelfde oefening opgestart over de registratie van mensen met een handicap of functiebeperking.

De werkzaamheden met betrekking tot dit dossier hebben in principe geen weerslag op de begroting van het Gelijkekansenbeleid.

2.2.2. Databank experten

In opdracht van het Gelijkekansenbeleid wordt een expertendatabank ontwikkeld die de media de kortste weg moet wijzen naar deskundigen van gelijkekansenmateries. De databank beoogt de zichtbaarheid te vergroten van deskundige vrouwen, allochtonen en mensen met een functioneringsbeperking. Op die manier wordt een meer gediversifieerde beeldvorming van de samenleving mogelijk. Daarnaast verschaft de databank ook informatie over experts inzake gender en seksuele oriëntatie.

Realisaties september 2006 – september 2007

De ontwikkeling van de databank werd aan Kluwer NV uitbesteed. Een adviescommissie met vertegenwoordigers van de organisaties Gelijke Rechten voor Iedere Persoon met een handicap, Trefmedia, Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen, documentatiecentrum Rol en SAmenleving, Nederlandstalige Vrouwenraad, Vrouwen Overleg Komité, Gynaika en de Holebifederatie volgde de ontwikkeling van de databank van nabij op. Daarnaast werd de ontwikkeling van de databank van bij de aanvang ook opgevolgd door een stuurgroep met vertegenwoordigers van het beleidsdomein Media, de Vlaamse Vereniging van Journalisten, de Cel Diversiteit van de VRT, onderzoekers, het Vlaamse Gelijkekansenbeleid en Kluwer. Half september 2007 kreeg de stuurgroep een demonstratie van de eerste versie van de databank.

Voor de opdracht ‘gegevensverzameling experten’ werd op de begroting 2006 (BA 12.01) een budget voorzien van 71.677 euro. Voor de technische ontwikkeling van de databank werd een budget voorzien van 56.269 euro op BA 12.01 van 2007.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De procedure voor de uitbesteding van het centrale beheer van de databank zal in het najaar van 2007 worden opgestart, zodat de databank begin 2008 operationeel kan zijn. In het najaar van 2007 zal een denktank zich buigen over initiatieven om de databank bij de media bekend te maken.

Het beheer van de databank en de initiatieven ter bekendmaking ervan zullen vanuit de algemene werkingsmiddelen van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid (BA 12.01) gefinancierd worden. Het exacte budget zal in functie van een precieze omschrijving van de uit te besteden opdrachten bepaald worden.

2.2.3. Toegankelijkheid en regelgeving

Een van de belangrijkste hefbomen voor integrale toegankelijkheid is een goede regelgeving met gekwantificeerde voorschriften. Een degelijke regelgeving vormt de basis waarop stimulerende initiatieven vanuit andere beleidsdomeinen en sectoren vorm kunnen krijgen. De regelgeving die vandaag in Vlaanderen de toegankelijkheid op publieke gebouwen regelt, dateert uit 1975. De criteria die erin worden aangereikt, zijn verouderd en voldoen bijgevolg niet aan de eisen van integrale toegankelijkheid.

Realisaties september 2006 – september 2007

Het afgelopen werkjaar werd – ook in uitvoering van de motie van aanbeveling (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 5°) – vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid in overleg met de minister van Ruimtelijke Ordening verder vorm gegeven aan de herziening van de toegankelijkheidsregelgeving, die in het reguliere vergunningenbeleid zal worden ingebed.

Als basis voor een Vlaamse stedenbouwkundige verordening over toegankelijkheid, ontwikkelde de vzw ENTER een set aan concrete normen en richtlijnen, toegepast op verschillende types van gebouwen. Ter ondersteuning van de regelgeving werden deze normen ook reeds vertaald naar verscheidene praktijkgerichte checklijsten. Deze zullen voor de bouwheer een leidraad vormen bij de toepassing van de regelgeving en voor de vergunningverlenende ambtenaar het instrument zijn om de voorliggende bouwaanvragen te toetsen op hun toegankelijkheid.

Het eerste ontwerp van normen en checklijsten werd tijdens de zomermaanden teruggekoppeld naar de verschillende actoren binnen het toegankelijkheidsmiddenveld (provinciale adviesbureaus toegankelijkheid, Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid en Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen).

Deze werkzaamheden hadden geen directe impact op de begroting van Gelijke Kansen. De ontwikkeling van de verordening en checklijsten werd opgenomen in de resultaatsverbintenissen van de vzw ENTER die werden opgesteld in het kader van de ad nominatumsubsidiëring van deze organisatie (zie verder 3.4.1).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Na verwerking van de feedback uit het toegankelijkheidsmiddenveld en na de juridische vertaling van de voorstellen in de vorm van een verordening, zal – in overleg met de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening – in het voorjaar van 2008 de procedure tot goedkeuring van de verordening worden opgestart. Tevens zullen de checklijsten worden gepubliceerd, verspreid en gepromoot bij alle betrokkenen, van bouwsector tot openbare besturen.

Aangezien de toegankelijkheidseisen voor publiek toegankelijke gebouwen worden ingeschreven in de voorwaarden om een bouwvergunning te verkrijgen, beperkt het ontwerp van regelgeving zich tot op plan afleesbare elementen. ENTER zal vanaf het najaar 2007 daarom ook vorm geven aan een begeleidend Vlaams Handboek Toegankelijkheid om iedereen die betrokken is bij het bouwproces van publiek toegankelijke gebouwen te informeren en te sensibiliseren over de aspecten van integrale toegankelijkheid die niet op plan verifieerbaar zijn. Het zal bovendien aan de hand van illustraties en goede voorbeelden ook inzicht verschaffen in de herkomst en de filosofie achter de concrete normen en richtlijnen die zijn opgenomen in de dwingende regelgeving.

Daarnaast zal ook verder worden gewerkt aan het tweede luik in dit dossier rond regelgeving, met name de implementatie van een verplicht adviessysteem voor toegankelijkheid van publiek toegankelijke gebouwen. Indien de opdrachtgever wenst af te wijken van de vastgelegde basisnormen, zal hij verplicht een advies bij een erkend adviesbureau moeten inwinnen. Dit advies zal bovendien in een aantal welomschreven gevallen – zoals overheidsgebouwen – standaard moeten ingewonnen worden en toegevoegd worden bij de aanvraag tot bouwvergunning.

Ook in 2008 zullen de verdere technische voorbereidingen in dit dossier worden opgenomen in de resultaatsverbintenissen van de vzw ENTER (BA 33.16) en – aansluitend – in die van de provinciale adviesbureaus die vanuit de begroting Gelijke Kansen structureel worden gefinancierd (BA 33.18).

Voor de publicatie van het handboek en voor de financiering van een aantal flankerende initiatieven in het kader van de nieuwe regelgeving (bekendmaking, vorming ed.) worden middelen voorzien op BA 12.01.

2.2.4. Aangepast vervoer voor personen met een handicap

Om een oplossing te bieden aan het vervoersprobleem van mensen met een handicap die geen gebruik kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer, werden in de periode 2001-2006 vanuit Gelijke Kansen, met de middelen op BA 33.13, gradueel zestien vervoersdiensten gesubsidieerd die individueel aangepast vervoer aanbieden.

Deze diensten zijn her en der verspreid over Vlaanderen en gaan uit van verschillende organisatievormen (vzw's, ocmw's, mindermobielencentrales edm.). Ze hebben zich verenigd onder de koepel vzw ODAV (dit met het oog op een betere onderlinge samenwerking en afstemming). Binnen de beschikbare kredieten voorzien op de begroting Gelijke Kansen, varieerde de grootteorde van subsidiëring al naargelang de begrotingstekorten die de betrokken organisaties voorlegden.

Deze vervoersdiensten kregen de opdracht om op tijdelijke basis, namelijk tot wanneer het reguliere netwerk maximaal toegankelijk is, de vervoersvraag op te vangen van een brede groep van minder mobiele personen. Dit gebeurde via deur aan deur trajecten of waar mogelijk via de overbrugging van toegankelijke openbare netten. Verder kregen de diensten de opdracht om op permanente basis de vervoersvraag op te vangen van personen met een ernstige handicap en dit supplementair aan het reguliere aanbod.

Ondanks de subsidieregeling ter zake bleef het probleem van aangepast vervoer echter in grote mate bestaan en kende Vlaanderen geen structurele mobiliteitsaanpak voor personen met ernstige mobiliteitsproblemen. Zo bleef het toegankelijk vervoersaanbod erg versnipperd en was het systeem van diensten van aangepast vervoer verre van gebiedsdekkend. Ook ontbrak een directe samenwerking met de diensten van De Lijn terwijl deze noodzakelijk is om de complementariteit tussen aangepaste dienstverlening en de reguliere diensten optimaal te organiseren. Dit maakte dat een uitbreiding van de diensten voor aangepast vervoer naar gans Vlaanderen, op de manier waarop ze oorspronkelijk georganiseerd werden, niet aangewezen werd geacht.

Realisaties september 2006 – september 2007

Zoals op 15 december 2006 aan de leden van de Vlaamse Regering werd meegedeeld, werd in 2007 begonnen met een grondige hervorming van de organisatie van het aangepast vervoer in Vlaanderen, waarbij De Lijn een centrale en aansturende rol kreeg toebedeeld. De Lijn werkte een kader uit waarbinnen ze zelf de regie op zich neemt van een basistoegankelijke vervoersservice voor personen met een mobiliteitbeperking. Bedoeling is het aangepast vervoer maximaal te integreren in het openbare vervoersregime. Concreet neemt De Lijn via haar belbuscentrales de dispatching van individuele vervoersvragen op zich. Het toegankelijke reguliere aanbod wordt zoveel mogelijk

ingeschakeld. Enkel als dat niet mogelijk is, wordt een beroep gedaan op de diensten van het aangepast vervoer of andere aangepaste vervoersmodi. Daarmee wordt zowel een inclusieve als een efficiënte aanpak van het vervoer voor personen met een mobiliteitsbeperking beoogd.

De Lijn startte op 1 juni 2007 met een proefproject in de regio's Mol en Leopoldsburg. In dit kader werd bij de begrotingscontrole 2007 33.000 euro vanuit BA 33.13 overgeheveld naar programma 63.20, BA 44.01 (dotatie aan VVM). Dit bedrag komt overeen met 8/12e van de in het verleden voor de DAV's Mol en Leopoldsburg op jaarbasis voorziene subsidies.

Aan de overige diensten voor aangepast vervoer, die eerder door Gelijke Kansen werden erkend maar waarvan het bedieningsgebied nog niet in het opzet van het proefproject zit vervat, werden in 2007 subsidies toegekend voor een totaal bedrag van 957.100 euro (BA 33.13).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In nauwe samenspraak met alle betrokkenen – VVSG, VVP, De Lijn, Overleg Diensten Aangepast Vervoer, Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen – wordt het opzet van het proefproject in het najaar van 2007 grondig geëvalueerd. Na een eventuele bijsturing, wordt het project vanaf 2008 stapsgewijs naar heel Vlaanderen uitgebreid. De eerder door Gelijke Kansen gesubsidieerde diensten krijgen de mogelijkheid in dit project in te stappen en zullen daartoe rechtstreeks vanuit De Lijn worden gefinancierd. In functie van de beslissingen voor verdere uitbreiding, zullen de budgetten bestemd voor de andere diensten stapsgewijs vanuit de begroting van Gelijke Kansen naar De Lijn worden overgeheveld.

2.3 Maatschappelijk draagvlak voor gelijke kansen

2.3.1. 2007 – Europees Jaar Gelijke Kansen

De Europese Unie wil gelijke kansen voor iedereen in de praktijk brengen door gedrags- en mentaliteitsveranderingen aan te moedigen. Daarom lanceerde ze in 2007 het "European Year of Equal Opportunities for All" om de bevolking van de Europese Unie te sensibiliseren over haar rechten op het vlak van non-discriminatie en gelijke behandeling, basisrechten in de Unie. Ondanks de vele richtlijnen en doelstellingen worden in de praktijk nog veel mensen in onze samenleving gediscrimineerd. Door nog meer de nadruk te leggen op een Gelijkekansenbeleid wil de Europese Commissie onder meer haar sociale- en werkgelegenheidsdoelstellingen halen en de Europese groei stimuleren. In dat verband zijn er volgens de Europese Commissie twee grote politieke uitdagingen in Europa: hardnekkige ongelijkheden en discriminaties aanpakken én de sociale cohesie die wordt bedreigd door de vergrijzing van de samenleving en de grotere migratiebewegingen op de arbeidsmarkt, opnieuw versterken.

Ter vertaling van de doelstellingen van het Europees Jaar in Vlaanderen, is er intensief voort gewerkt aan alle doelstellingen die in het kader van het Regeerakkoord, de beleidsbrief en de open coördinatiemethode met de partners in de Vlaamse Regering zijn afgesproken. Verder werden er in 2007 een aantal extra specifieke initiatieven opgezet om de doelstellingen vanuit Europese niveau uit te dragen.

Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid zette in dit kader in 2007 een viertal speerpunten in de kijker:

- een grootschalige, crossmediale imagocampagne, om de combinatie arbeid en gezin op een frisse, eigentijdse manier op de publieke agenda te zetten (MV United);
- het holebithema, met een internationaal congres, dat plaatsvond van 12 tot 14 september in Gent;
- de organisatie van een week voor Universal Design (van 1 tot 6 oktober 2007) en de uitgave van een krantje over Universal Design;
- regelgeving en acties m.b.t. gelijke rechten.

Daarnaast werkte Gelijke Kansen in Vlaanderen mee aan de oproep "tien dagen Gelijke Kansen" die in het kader van het Nationaal Actieplan voor het Europees Jaar in overleg met de federale en andere deelregeringen werd gelanceerd in april 2007.

MV UNITED perfect in balans: een multimediaproject over de combinatie arbeid – gezin

Gelijke kansen op het werk én thuis is nog steeds geen vanzelfsprekendheid. Mannen verdienen gemiddeld 24% meer dan vrouwen. Allochtone vrouwen verdienen bovendien nog eens 10% minder dan hun "Westerse" vrouwelijke collega's. Vrouwen besteden gemiddeld 24,5 uur per week aan het huishouden, mannen maar 14,5 uur. Tijdskrediet wordt door 9% van de vrouwelijke loontrekkenden opgenomen. Slechts 2,9% van de mannen maakt hiervan gebruik.

Realisaties september 2006 – september 2007

De campagne "MV United" stimuleerde het debat over gelijke kansen voor vrouwen en mannen in het kader van de combinatie van betaald werk en gezin. De campagne werd opgezet in samenwerking met het Europees Sociaal Fonds (ESF), de VRT, Sanoma Magazines, SEIN en De Overmolen. Met twee tv-programma's op *Eén*, twee magazines die werden verspreid bij de bladen van Sanoma, allerhande projecten en een webplatform werd gelijke kansen op het werk en thuis een gespreksonderwerp. Het was de eerste keer dat de Vlaamse overheid een crossmediale campagne voerde om het debat over gelijke kansen te stimuleren.

Volgende projecten werden in 2007 opgestart:

- **Emma (VRT)**

"Emma" was een dagelijkse fictiereeks waarbij één maatschappelijk relevant thema – in casu gelijke kansen voor iedereen – centraal stond. "Emma" vertelde het verhaal van de jonge vrouwen Emma Jacobs en Birsen Ulmez die samen de obstakels op de arbeidsmarkt overwinnen en aan de slag gaan bij een tv-productiehuis. De 110 afleveringen werden in het voorjaar van 2007 op *Eén* uitgezonden.

- **De Grote Oversteek (VRT)**

In de loop van 2007 werd "De Grote Oversteek", een programma op *Eén*, voorbereid (zie verder beleidsopties en -initiatieven september 2007 – september 2008).

- **TeamTime (SanomaMagazines/Comeva)**

"TeamTime" is een magazineproject voor een breed publiek over de combinatie werk, gezin en vrije tijd. In twee "infotainment" magazines kwamen thema's zoals werk, gezin, welzijn, gelijke kansen, economie en zelfs onderwijs aan bod. Praktische tips en informatie stonden centraal op een aantrekkelijke en herkenbare manier. Elke editie had door de handige informatie een hoge "bijhoudwaarde". Begin 2007 viel bij alle lezers van Libelle, Humo, Flair, Story, Feeling, Feeling Wonen en evita een exemplaar van de eerste TeamTime in de bus.

- **Casanova (UHasselt/SEIN)**

Met het onderzoeksproject Casanova werd nagegaan hoe er in gezinnen van verschillende origines gedacht wordt over gelijke kansen voor vrouwen en mannen op het werk en thuis. In dat kader werden verschillende debatten georganiseerd en werd er een wedstrijd voor jongeren georganiseerd. Buitenshuis werkende jonge papa's werden geïnterviewd over de combinatie vader-zijn en werken.

- **MIRA (De Overmolen)**

MIRA staat voor "Mediacampagne rond Interculturaliteit in Relatie tot de Arbeidsmarkt". Het project is ontstaan als antwoord op een reële nood aan een positievere beeldvorming van de Vlaamse allochtone gemeenschap. Integratie en inburgering zijn loze woorden als geen werk wordt gemaakt van gelijkwaardige deelname van allochtonen aan de arbeidsmarkt. De rol van de allochtone vrouw als moeder, echtgenote en spil van het gezin is hierbij cruciaal. MIRA wil de arbeidsmarktpositie van allochtone vrouwen versterken door het voeren van een gerichte sensibilisatiecampagne. Het project omvatte onder meer een acteursopleiding voor allochtone jongeren, een kortfilm, brochures, een studiedag, …

De projecten binnen de crossmediale campagne MV United werden gefinancierd met ESF- en VESOC-middelen. Deze projecten hadden geen weerslag op de begroting van Gelijke Kansen.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Ook in het volgende werkjaar blijft de nadruk liggen op sensibilisering inzake gelijke kansen voor vrouwen en mannen in het kader van de combinatie werk en gezin.

Vanaf september is op *Eén* het nieuwe programma "**De Grote Oversteek**" te zien. Een groep mannen en vrouwen wisselt een tijdje van dorp zodat een dorp zonder vrouwen en eentje zonder mannen ontstaat. De inspiratie werd gehaald bij het BBC-programma "The week the women went". In Vlaanderen gingen de Limburgse dorpen Rosmeer en Lafelt de uitdaging aan. In acht afleveringen werden de rolpatronen van mannen en vrouwen anno 2007 onder de loep genomen.

Alle lezers van Libelle, Humo, Flair, Story, Feeling, Feeling Wonen en evita mogen in de loop van oktober een exemplaar van de tweede editie van TeamTime verwachten. Er zal worden onderzocht of de format van **TeamTime** verder gezet kan worden.

De resultaten van het **Casanova**-project worden gebundeld en gepubliceerd. Dit project loopt nog tot eind december 2007.

De resultaten van het project **MIRA** zullen onder meer worden voorgesteld met een brochure voor bedrijfsleiders. Verschillende aspecten van diversiteit worden via vijf gevalstudies belicht. De brochure bevat ook een inventaris van organisaties die rond diversiteit werken of vorming geven. Deze brochure zal, samen met de andere resultaten van MIRA, onder meer op de nationale Vrouwendag op 11 november worden voorgesteld.

Ook in het komende werkjaar worden de activiteiten in het kader van MV United vanuit het 'ESF'-programma gefinancierd. Ze komen dan ook niet ten laste van de begroting Gelijke Kansen.

Sexual Diversity, European CommUNITY: een internationaal congres over holebibeleid

Realisaties september 2006 – september 2007

Voor het Vlaamse Gelijkekansenbeleid vormde het Europees Jaar van Gelijke Kansen een ideale gelegenheid om beleidsmakers, academici en vertegenwoordigers uit het middenveld samen te brengen om ervaringen en gedachten uit te wisselen over de uitdagingen voor een gelijkekansenbeleid voor holebi's in Europa.

Van 12 tot 14 september kwamen 120 vertegenwoordigers uit quasi alle Europese lidstaten samen in Gent tijdens de conferentie 'Sexual Diversity, European (Comm)Unity'. Deelname aan het congres was enkel mogelijk op uitnodiging. Uit elke Europese lidstaat werden twee beleidsmakers uitgenodigd en een vertegenwoordiger van een middenveldorganisatie. Verder werden onderzoekers uitgenodigd met expertise in holebigerelateerde onderwerpen.

Tijdens plenaire zittingen, workshops en netwerksessies werd intensief overlegd. De conferentie kan zowel inhoudelijk als voor netwerkmogelijkheden een succes genoemd worden.

Voor de logistieke organisatie van het congres werd 74.412 euro voorzien op BA 12.04, begrotingsjaar 2006. Voor andere kosten (voornamelijk reis- en verblijfskosten en honoraria) is 125.000 euro voorzien op BA 12.04, begrotingsjaar 2007.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Op basis van de contacten die tijdens het congres gelegd werden, wordt bekeken of een ander EU-land bereid kan worden gevonden om een volgende editie van dit congres te organiseren. De deelnemende academici namen zich alvast voor om hun netwerk verder uit te bouwen. De Vlaamse onderzoekers zullen hierbij als motor optreden.

Deze initiatieven zullen geen budgettaire weerslag hebben op de begroting van 2008.

Vlaamse Week van Universal Design

"Universal Design" of "ontwerpen voor iedereen" is de dagelijkse dingen om ons heen zo ontwerpen dat een zo groot mogelijke groep van mensen er gebruik kan van maken. Voor grote en kleine, jonge en oude, handige en onhandige, snelle en minder vlugge mensen. Als we denken aan toegankelijkheid, denken we vaak te snel in termen van handicaps. Toch geniet iedereen van een toegankelijke omgeving, ook mensen met een tijdelijke handicap, oudere mensen, mensen met een kinderwagen of met veel bagage.

Realisaties september 2006 – september 2007

In het kader van het Europees Jaar plande het Gelijkekansenbeleid voor het eerst de "Vlaamse Week van Universal Design". De Week van Universal Design werd gelanceerd met advertenties in Metro, een aparte webpagina en een Toegankelijkheidskrant. Dit krantje werd begin september 2007 naar een ruim publiek verspreid. De principes van ontwerpen voor iedereen werden er in klare taal in uitgelegd en aan de hand van een aantal mooie voorbeelden geïllustreerd.

Voor de publicatie van de advertentie en krant werd inhoudelijk samengewerkt met vzw ENTER en dit in het kader van hun resultaatsverbintenissen 2007 (zie verder 4.3.1.).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Voor wat toeganklijkheid betreft, startte het werkjaar 2007-2008 met de Vlaamse Week van Universal Design. Op 1 oktober ging deze Week van start met een studiedag in het provinciehuis van Vlaams-Brabant. Ontwerpers, opdrachtgevers en beleidsmakers konden er kennis maken met de diverse aspecten van ontwerpen voor iedereen. Tijdens deze week vonden op lokaal en provinciaal niveau tal van activiteiten plaats die toegankelijkheid en ontwerpen voor iedereen in de kijker zetten. Alle provincies verleenden hun medewerking en organiseerden eigen activiteiten. Op 5 oktober werd de week feestelijk afgesloten met een inclusief optreden van Bart Peeters voor vertegenwoordigers van het toegankelijkheidswerkveld en gebruikers. Het optreden werd ondersteund door tolken Vlaamse Gebarentaal en er waren een ringleiding en voelstoelen beschikbaar. Er was ook assistentie ter plaatse voorzien.

Om "ontwerpen voor iedereen" te promoten wordt een architectuurwedstrijd voor studenten voorbereid. De Vlaamse Bouwmeester en de onderzoekers die instonden voor de ontwikkeling van de "Universal Design Toolkit" werken eraan mee. De bedoeling is om toekomstige ontwerpers ertoe aan

te zetten om de basisprincipes van ontwerpen voor iedereen in hun ontwerpen te integreren. De inspanningen die sommige architectuuropleidingen nu al leveren, worden op die manier nog versterkt. Opleidingsinstellingen die nog niet vertrouwd zijn met deze principes worden gestimuleerd om er kennis mee te maken. Vanaf 1 oktober kunnen geïnteresseerden zich inschrijven. De prijs zal in het najaar 2008 worden uitgereikt en dit in het kader van een breder initiatief dat, als opvolger van de eerste Week van Universal Design, jaarlijks in oktober zal worden georganiseerd.

De architectuurprijs is een eerste stap om deze ontwerpfilosofie in de curricula van diverse ontwerpopleidingen aan bod te laten komen. In het komende werkjaar zullen nog andere initiatieven met dezelfde doelstelling volgen.

De acties ter promotie van de eerste Vlaamse Week van Universal Design, de organisatie van de startdag, de publicatie van de toegankelijkheidskrant en de voorstelling tijdens het slotmoment werden gefinancierd vanuit BA 12.01 en 12.04 voor een totaal bedrag van ongeveer 107.000 euro. De opvolger van deze week in 2008 zal worden gefinancierd vanuit BA 12.01 op de begroting 2008.

Een projectoproep in het kader van het Europees Jaar van Gelijke Kansen

Realisaties september 2006 – september 2007

In het kader van het nationale actieplan werkte het Vlaamse Gelijkekansenbeleid mee aan de oproep "Tien Dagen Gelijke Kansen" die in april 2007 werd gelanceerd. Gelijke Kansen in Vlaanderen ondersteunde elf projecten.

Deze projecten werden gefinancierd vanuit BA 33.01 op de begroting 2007 en dit voor een totaal bedrag van 98.100 euro.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De Vlaamse overheid keurde niet enkel projecten goed met een hoog publieksgehalte op korte termijn, maar er werden ook een aantal projecten geselecteerd die verder zouden lopen na het Europese Jaar. Deze projecten hebben naast het publieksmoment in oktober 2007 een langere looptijd die meer ruimte laat voor de implementatie van de bereikte resultaten in de reguliere beleidsdomeinen.

Deze initiatieven hebben geen budgettaire weerslag meer op de begroting van 2008.

2.3.2. Denktank allochtone vrouwen

De maatschappelijke problemen die allochtone vrouwen vandaag ervaren, doen zich voor op verschillende domeinen van het samenleven. Voor het huidige Gelijkekansenbeleid vormen zij een prioritaire doelgroep. Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid wil zowel de interne als de externe emancipatie van allochtone vrouwen ondersteunen. De interne emancipatie gaat over de emancipatie als vrouw binnen de eigen etnisch-culturele gemeenschap. Met externe emancipatie wordt de emancipatie als allochtoon in de Vlaamse samenleving bedoeld. Beide processen beïnvloeden elkaar. Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid ging hierover in het eerste jaar van haar legislatuur in een verkennende dialoog met de doelgroep zelf, aan de hand van meerdere informele gesprekken met diverse groepen van allochtone vrouwen.

Dit initiatief werd in het voorjaar van 2006 verder gezet met de oprichting van een denktank allochtone vrouwen. De denktank is samengesteld uit vrouwen die omwille van hun etnisch-culturele achtergrond en/of beroepsmatig contact met allochtone vrouwen, over de expertise beschikken om nieuwe ideeën te concretiseren in acties en om geplande beleidsmaatregelen te toetsen. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat het Gelijkekansenbeleid geënt is op reële noden en behoeften van de doelgroep en voldoende draagvlak heeft.

Realisaties september 2006 – september 2007

De denktank kwam in 2006-2007 vier keer samen en deze bijeenkomsten resulteerden in een reeks acties met de focus op allochtone vrouwen.

Het initiatief had geen budgettaire impact in 2007.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De denktank zal ook in de periode september 2007 – september 2008 op regelmatige basis bijeenkomen. De thema's die dit jaar aan bod zullen komen, hebben in eerste instantie betrekking op de bevordering van gendergelijkheid binnen verschillende allochtone gemeenschappen. Daarbij zal specifieke aandacht geschonken worden aan de combinatie arbeid-gezin, relatievorming en seksualiteit.

2.3.3. Diversiteit in besluitvorming

"Denk niet cliché. Stem niet cliché"-campagne

Realisaties september 2006 – september 2007

Naar aanleiding van de gemeentelijke en provinciale verkiezingen van 8 oktober 2006 werd vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid een campagne opgezet die het brede publiek wilde wijzen op de meerwaarde van divers samengestelde politieke besluitvormingsorganen. De campagne liep van half september 2006 tot 8 oktober 2006 en bestond uit advertenties in de media, 'splashpagina's' op de websites van verschillende tijdschriften en een website met e-cards.

In opvolging van deze campagne werd met het Vlaamse beleid voor Binnenlands bestuur afgesproken om een gelijkekansenperspectief mee te nemen in de analyse van de verkiezingsresultaten en het verdere postelectorale onderzoek. Aldus werd de verhouding van het aantal gekozen mannen en vrouwen geanalyseerd. Hierbij werd ook het leeftijdsaspect belicht.

Het campagnebudget (excl. mediaruimte) bedroeg 62.647 euro (BA 12.03, 2006). Het budget voor mediaruimte bedroeg in totaal 56.000 euro (BA 12.03, 2005 en 2006). Het initiatief m.b.t. de analyse van de verkiezingsresultaten had geen budgettaire implicaties.

3. Functioneel beleid

3.1 Algemeen

3.1.1. Expertise en methodieken

Een kader inzake het gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid

Vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid wordt volop gewerkt aan de omzetting van vier EU-richtlijnen inzake antidiscriminatie die tot op heden op Vlaams niveau nog niet of onvoldoende omgezet waren. Het betreft richtlijn 2000/43 van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van persoon ongeacht ras of etnische afstamming, richtlijn 2000/78 van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, richtlijn 2002/73 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 tot wijziging van Richtlijn 76/207/EEG van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen, en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden en richtlijn 2004/113 van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten.

- **Decreet houdende een kader voor het Vlaams gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid**

Realisaties september 2006 – september 2007

Op 19 juli 2007 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid en werd het ontwerp voor advies aan de SERV overgemaakt.

Het doel van het decreet is om een einde te maken aan situaties waarin personen het slachtoffer zijn van discriminatie op basis van hun geslacht, hun seksuele geaardheid, hun zogenaamd ras, hun huidskleur, hun afkomst, hun nationale of etnische afstamming, hun burgerlijke staat, hun geboorte, hun leeftijd, hun fortuin, hun geloof of levensbeschouwing, hun huidige of toekomstige gezondheidstoestand of hun fysieke eigenschappen. Het decreet creëert een kader dat de aanpak mogelijk maakt in de strijd tegen discriminatie op Vlaamse bevoegdheidsdomeinen. Aldus beoogt het een aantal eenvormige oplossingen voor kwesties inzake antidiscriminatie die de verschillende

Vlaamse bevoegdheidsdomeinen overstijgen, zoals bijvoorbeeld op het vlak van rechtsbescherming en -handhaving. In het ontwerp van decreet werd – zoals gevraagd in de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 6°) – aansluiting gezocht met het reeds bestaande decreet van 8 mei 2002 op de evenredige arbeidsparticipatie.

Het decreet zal ook een rechtsgrond creëren voor een breder plan 'Gelijke Kansen en Gelijke Behandeling' dat onder meer maatregelen bevat om discriminaties te voorkomen, een kader schept voor de doelstellingen en uitgangspunten van het Gelijke Kansenbeleid en de methode van open coördinatie als werkmethodiek voor de horizontale component binnen dit beleid verankert. In dit luik wordt bevestigd dat een Gelijkekansenbeleid ook 'handicap' moet omvatten, waarmee tegemoet wordt gekomen aan een vraag in die zin in de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 14°).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Het goedkeuringsproces van het ontwerp van decreet zal verder worden gezet.

- **Oprichting centraal orgaan**

Realisaties september 2006 – september 2007

Het ontwerp van decreet voorziet in de aanstelling van één of meerdere onafhankelijke organen die – zoals opgelegd via artikel 13 van richtlijn 2000/43 van de Raad van 29 juni 2000 en artikel 12 van richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 – bevoegd zal zijn om:

1. onafhankelijke bijstand te verlenen aan slachtoffers van discriminatie bij de afwikkeling van hun klachten betreffende discriminatie;
2. onafhankelijke onderzoeken over discriminatie te verrichten;
3. onafhankelijke verslagen te publiceren en aanbevelingen te doen over elk onderwerp dat met dergelijke discriminaties verband houdt.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Op dit ogenblik is het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding een exclusief federale instelling. Om dit Centrum aan te stellen als onafhankelijk orgaan moet dan ook met de verschillende overheden in België een samenwerkingsakkoord afgesloten worden om het te hervormen tot gemeenschappelijke instellingen in de zin van artikel 92bis §1 van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Eenzelfde opmerking geldt voor de aanstelling van eventuele andere gelijksoortige organisaties als onafhankelijk orgaan.

- **Meldpunten Gelijke Behandeling**

In het ontwerp van decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid krijgen – zoals gevraagd in de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 6°) ook preventie en onafhankelijke bemiddeling bijzondere aandacht.

In eerste instantie wordt voorzien in de oprichting van minimaal dertien meldpunten, één per Vlaamse centrumstad. Naast het ondernemen van lokale preventieve acties hebben zij de opdracht om bemiddeling of onderhandeling te organiseren om discriminerend gedrag te beëindigen en meldingen over discriminatie op een niet-gerechtelijke manier af te wikkelen. Het is de bedoeling om zoveel mogelijk aansluiting te vinden bij de expertise in reeds bestaande meldpunten die her en der, onder meer naar aanleiding van de federale wetgeving antidiscriminatie, werden opgericht. Samen met Vlaams minister van Inburgering, de heer Keulen, wordt onderzocht of, en zo ja, hoe de oprichting van meldpunten en de hervorming van de integratiesector elkaar kunnen versterken.

Realisaties september 2006 – september 2007

De voorbije werkingsperiode werd begonnen met de voorbereidingen voor de installatie van het netwerk van meldpunten. In een eerste fase werd een inventaris gemaakt van alle bestaande meldpunten in Vlaanderen. Daaruit bleek dat een groot deel van de Vlamingen momenteel niet in de eigen regio terecht kan om een geval van discriminatie te melden. Verder werd duidelijk dat de bestaande meldpunten onderling sterk verschillen, onder meer qua organisatorische inbedding, bedieningsgebied en omvang van het netwerk van partners waarmee ze samenwerken. Ook bleek dat de procedures die worden gehanteerd bij de behandeling van meldingen van klachten zelden geëxpliciteerd zijn.

Deze inventaris werd gefinancierd vanuit BA 12.05 – begroting 2007 voor een bedrag van 10.000 euro.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Naar aanleiding van deze resultaten en met het oog op de feitelijke installatie van de dertien meldpunten werd een tweede opdracht uitbesteed. Dit moet een draaiboek opleveren om tot een uniforme manier van werken te komen (bv. bij de verbreding van een raciale focus naar alle discriminatiegronden uit het decreet, bij de keuze van netwerkpartners, bij de wijze waarop meldingen en klachten worden behandeld, enz.). Er zal ook een set van kwaliteits-, erkennings- en financieringscriteria worden opgesteld met oog op aansturing en gedeeltelijke financiering van deze meldpunten vanuit de Vlaamse overheid. Tevens zal een inschatting worden gemaakt van de personeelsinzet en middelen, nodig om dergelijk netwerk operationeel te houden op termijn.

De voorbereidende studie m.b.t. de oprichting van de meldpunten wordt van nabij opgevolgd vanuit een stuurgroep die is samengesteld uit betrokkenen en experts. Hierbij wordt onderzocht hoe een aantal geïnteresseerde centrumsteden nog nauwer bij deze voorbereidingen kunnen worden betrokken, door hen te laten participeren in een proefopzet, waarbij de ontwikkelingen in de studie continu kunnen worden getoetst aan, en vertaald in, de praktijk. De resultaten van deze voorbereidende activiteiten worden verwacht tegen eind juni, waarna intensief zal worden gewerkt aan de feitelijke installatie van de meldpunten in het najaar van 2008.

Voor de financiering van deze meldpunten worden vanaf 2008 budgetten gereserveerd op BA 33.02. Op dit artikel werd een totaal budget van 500.000 euro ingeschreven.

- **Een interuniversitair centrum antidiscriminatierecht**

Als gevolg van de hoge vlucht die het discriminatierecht momenteel neemt – in België en de hele Europese Unie – stijgt ook de vraag naar onderwijs en opleiding vanuit organisaties en burgers die met dit discriminatierecht in aanmerking komen. Die behoefte is waarneembaar in de meest uiteenlopende groepen en kringen: rechters, advocaten, overheidsorganisaties, middenveldorganisaties, werkgeversorganisaties, enzovoort. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Nederland en een aantal andere Europese landen, ontbreekt het in België en Vlaanderen op vlak van het discriminatierecht vooralsnog aan elk structureel vormingsinitiatief.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Om aansluiting te vinden bij het internationaal rechtsonderwijs en -onderzoek en om te kunnen voldoen aan de dringende maatschappelijke behoefte aan (voortgezette) vorming en opleiding, werd vanuit het Gelijkekansenbeleid het initiatief genomen om een interuniversitair centrum voor discriminatierecht in Vlaanderen op te richten. Dit centrum wordt ingebed in de rechtsfaculteiten van de Universiteit Antwerpen en de Universiteit Gent en heeft volgende opdrachten:

- keuzevakken op Master niveau aanbieden op het gebied van discriminatierecht;
- een 'rechtskliniek discriminatierecht' opzetten, waar studenten aan echte dossiers m.b.t. discriminatie en gelijke behandeling werken;
- een voortgezette, praktijkgerichte opleiding onder de vorm van lessenreeksen organiseren voor iedereen die in de dagelijkse praktijk met het discriminatierecht te maken krijgt (gaande van magistraten en advocaten over ambtenaren tot NGO's, werknemers- en werkgeversorganisaties, enzovoort);
- nieuw fundamenteel onderzoek met betrekking tot discriminatierecht opzetten.

Het centrum zal zijn activiteiten nog dit najaar opstarten.

Voor de financiering van het centrum tijdens het academiejaar 2007-2008 werd op BA 12.05 van de begroting 2007 120.000 euro voorzien.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De werking van het centrum wordt opgevolgd door een stuurgroep met vertegenwoordigers uit het werkveld en het beleid. De activiteiten die binnen het centrum opgezet zijn in het academiejaar 2007-2008, zullen worden geëvalueerd met het oog op het eventueel verder zetten van de financiële ondersteuning.

Op de begroting van 2008 (BA 12.05) wordt hiertoe 120.000 euro gereserveerd.

Steunpunt Gelijkekansenbeleid

Realisaties september 2006 – september 2007

In uitvoering van de beheersovereenkomst 2001-2006 organiseerde het Steunpunt Gelijkekansenbeleid in september 2006 het driedaagse internationale congres "Equal is not Enough", in oktober 2006 een onderzoeksdag "Leeftijd" en in december 2006 een onderzoekersdag "Seksuele voorkeur". Daarnaast werden de lopende onderzoeken m.b.t. etniciteit, gender, leeftijd en seksuele voorkeur afgerond.

In het kader van de oprichting van een nieuwe lichting Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek, selecteerde de Vlaamse Regering "gelijkekansenbeleid" opnieuw als een thema. De oproep voor nieuwe voorstellen werd in het voorjaar van 2006 gelanceerd. In september 2006 vond de evaluatie plaats van de ingediende voorstellen, waarna de onderhandelingen over een nieuwe beheersovereenkomst werden opgestart. Dit gebeurde in samenspraak met de Vlaamse minister van Inburgering. Vanaf januari 2007 is het nieuwe Steunpunt operationeel en trad het jaarplan 2007 in werking.

Voor de werking van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid werd op de begroting van 2007 150.000 euro voorzien (BA 33.50).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Tijdens de periode september 2007 tot september 2008 wordt er o.a. gewerkt aan de ontwikkeling van gelijkekansenindicatoren om de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaamse Gelijkekansenbeleid te monitoren. Verder wordt er onderzoek opgezet om de schoolloopbaan van jongeren in kaart te brengen, onderzoek over de psychosociale ervaringen van jonge holebi's tijdens hun schoolloopbaan; over de effecten van echtscheiding bij personen van Turkse of Marokkaanse origine (met oog voor de specifieke context en gendergerelateerde factoren); over de loopbanen en loopbaankansen van alleenstaande ouders; etc.

In de begroting 2008 is op BA 33.50 een bedrag voorzien van 150.000 euro. Samen met een bijdrage vanuit de middelen van de beleidsdomeinen Inburgering en Wetenschapsbeleid bedraagt het jaarlijkse werkingsbudget van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid 800.000 euro.

3.2 Gender

Er is een kloof tussen wat op het vlak van gelijke kansen voor vrouwen en mannen al werd bereikt op juridisch vlak en wat op maatschappelijk vlak is gerealiseerd of aanvaard. Ondanks de grote vooruitgang sinds de opkomst van de vrouwenbeweging, kan men in diverse domeinen van het maatschappelijke leven nog steeds niet spreken van echte gelijke kansen voor vrouwen en mannen.

Bovendien is het belangrijk niet alleen te wijzen op de verschillen tussen vrouwen en mannen, maar ook op de verschillen tussen vrouwen onderling. Er bestaan genderspecifieke mechanismen die erin resulteren dat specifieke groepen meisjes en vrouwen achterblijven op vlak van het gemiddelde opleidings- en arbeidsniveau en op het vlak van socio-culturele en politieke participatie. Deze vaststelling geldt onder meer voor alleenstaande moeders, lesbiennes, oudere vrouwen en allochtone meisjes en vrouwen.

Ten slotte dreigt het gelijkekansendiscours al te makkelijk verengd te worden tot ‘dezelfde kansen voor vrouwen als voor mannen’. Mannen worden echter ook geconfronteerd met vooroordelen en ongelijke kansen die hen belemmeren zich te ontplooien. Het bestrijden van stereotiepe opvattingen over mannen en de discriminaties die ermee samengaan, zijn dan ook een belangrijk aandachtspunt voor deze legislatuur.

3.2.1. Expertise en methodieken

Actieplan loonkloof/loopbaankloof

Zoals hierboven al werd aangehaald, verdienen mannen gemiddeld 24% meer dan vrouwen en verdienen allochtone vrouwen bovendien nog eens 10% minder dan “Westerse” vrouwen. Wie denkt dat het loonverschil tussen mannen en vrouwen tot de vorige eeuw behoort, vergist zich dus. De loo(pbaa)nkloof wegwerken, is het centrale genderthema, waaraan via de open coördinatiemethode gewerkt wordt (cf. 2.1). Daarnaast neemt het Vlaamse Gelijkekansenbeleid ook nog een aantal specifieke initiatieven i.v.m. met de loo(pbaa)nkloof.

- **Onderzoek**

Realisaties september 2006 – september 2007

In december 2006 werd een onderzoeksopdracht afgerond door het Steunpunt Werk, Arbeid en Vorming en de Vlerick Hogeschool met als titel "Verkenning van een specifiek loopbaanpatroon en formulering van aanbevelingen met het oog op remediëring en verbeterde statistische registratie". Dit onderzoek leidde tot een aantal belangrijke conclusies die het Vlaamse Gelijkekansenbeleid over de combinatie arbeid en zorg verder inspireerden. Zo blijkt dat een tijdelijke loopbaanonderbreking vaak minder nadeel toebrengt aan de loopbaanprogressie dan deeltijds werken, dat vrouwen nog steeds veel vaker deeltijds werken dan mannen, en dat mannen overwegend zwaarder worden afgestraft voor loopbaanonderbrekingen dan vrouwen.

Om de determinanten en de gevolgen van een tijdelijke of gedeeltelijke loopbaanonderbreking verder in kaart te brengen, is voortgezet onderzoek noodzakelijk. Dat zal o.a. gebeuren in het kader van de werking van het Steunpunt Werk en Sociale Economie zoals beschreven in het betreffende meerjarenplan.

Het onderzoek werd gefinancierd via BA 12.02, begrotingsjaar 2005, met een bedrag van 63.600 euro.

- **Alleenstaande ouders**

Realisaties september 2006 – september 2007

Jonge alleenstaande ouders – veelal alleenstaande vrouwen –, vinden vaak moeilijk de weg naar de informatie die voor hen relevant is. Een van de oorzaken daarvan is het versnipperde karakter van die informatie. Daarom ondersteunde het Vlaamse Gelijkekansenbeleid een project dat voorzag in de ontwikkeling van een website voor alleenstaande ouders. De belangrijkste topics zijn werk en werkloosheid, combinatie arbeid en gezin, het huishouden, de kinderen, wonen, ... De website ging in het najaar van 2006 online. Vanuit het Gelijkekansenbeleid werd dit project financieel ondersteund met een subsidie van 33.655 euro (BA 33.01, begroting 2005).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De informatie van de website voor alleenstaande ouders werd samengebracht in papieren brochures. De verspreiding van deze brochures zal gebeuren via o.a. verenigingen waar armen het woord nemen, huisartsen en OCMW's.

Aan de druk werd 9.727 euro besteed (BA 12.01, begroting 2006).

- **Het Genderjaarboek**

Realisaties september 2006 – september 2007

Begin 2006 werd besloten om vier publicaties te integreren die (mede) vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid worden aangestuurd. Het betrof allereerst het "Jaarboek Gelijke Kansen", een jaarlijkse uitgave van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. Daarnaast verscheen reeds enige jaren het "Genderzakboekje" met statistische informatie over de positie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt. Ten derde werd in het kader van de open coördinatieprocedure een publicatie voorzien die jaarlijks de geboekte vooruitgang zou monitoren. Ten slotte schreef prof. dr. Luc Sels in opdracht van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid een essay waarin de loopbaankloof vanuit een genderperspectief werd geduid. De geïntegreerde publicatie kreeg als titel het "Vlaams Genderjaarboek" mee.

Het Vlaams Genderjaarboek 2006 werd grotendeels gefinancierd via ESF- en VESOC-middelen (225.000 euro). De opdracht m.b.t. het essayistische luik kwam op de begroting 2006 van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid (BA 12.01, 18.652 euro).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In december 2007 zal het tweede Vlaams Genderjaarboek verschijnen. Ook deze editie bevat een sterke focus op gender op de arbeidsmarkt en zal bestaan uit een cijferluik, een beleidsgerelateerd luik, en een essayistisch luik. Het cijferluik wordt aangeleverd door het Steunpunt Werk en Sociale Economie en zal een brede waaier aan gegevens bevatten over vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt (onderwijs, overgang onderwijs-arbeidsmarkt, werkzaamheid, werkloosheid, ondernemerschap, segregatie naar sector en functie, werktijden, lonen, combinatie werk en zorg, etc.). In de twee volgende luiken wordt gefocust op één specifiek element in het verhaal van de loopbaankloof, nl. de onderwijsfase en de gendermechanismen die erin te bespeuren vallen. Voor het beleidsgerelateerde luik levert het Steunpunt Gelijkekansenbeleid een verkennende literatuurstudie die focust op genderverschillen en –mechanismen in het onderwijs. Voorts worden onderwijsindicatoren geformuleerd die gehanteerd kunnen worden om genderverschillen te meten en te monitoren. Deze indicatoren kunnen worden ingezet in de toepassing van de open coördinatiemethode in het Vlaamse Gelijkekansenbeleid.

Ten slotte zal het essayistisch luik het thema benaderen vanuit de invalshoek hoe een genderbewuste school eruit zou zien.

Het Vlaamse Genderjaarboek 2007 wordt grotendeels gefinancierd via ESF-middelen (80.000 euro). De bijdrage van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid maakt deel uit van haar reguliere werking zoals beschreven in het meerjarenprogramma. De opdracht m.b.t. het essayistische luik wordt gefinancierd vanuit de begroting 2007 van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid (BA 12.01, 9.680 euro).

- **Gender- en diversiteitstudies in Vlaamse universiteiten**

Realisaties september 2006 – september 2007

De voorbije jaren heeft het Vlaamse Gelijkekansenbeleid het interuniversitaire karakter van de opleiding GAS Vrouwenstudies aan de Universiteit Antwerpen financieel ondersteund. Gelijke Kansen betaalde hiervoor 59.000 euro (programma 11.4, BA 12.01). Het doel van deze tijdelijke financiering was om vrouwenstudies de mogelijkheid te geven om een vaste waarde te worden in het universitaire landschap. Gelijke Kansen in Vlaanderen financierde de studierichting een laatste keer in 2005-2006. De opleiding is er echter niet in geslaagd om zichzelf uit te bouwen tot een erkende masteropleiding. In 2006 werd door de stuurgroep beslist niet langer te streven naar een dergelijke erkenning. Een aantal factoren speelden daarbij mee, onder meer het kleine aantal studenten en een te beperkte verankering in de verschillende universiteiten. Vrouwenstudies is echter nog steeds een maatschappelijk relevante opleiding, wat nog meer geldt bij een uitbreiding van de focus tot 'Genderstudies'. Uit onderzoek blijkt dat de studenten Vrouwenstudies tevreden waren over de kwaliteit van de opleiding, en ook het feit dat nog steeds veel studenten aan de verschillende universiteiten gendervakken kiezen, geeft de maatschappelijke relevantie van genderstudies aan. Er is immers nog een aanbod aan gendervakken, zij het beperkt en verschillend van universiteit tot universiteit.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Gelijke Kansen in Vlaanderen wil deze vaststellingen aangrijpen om een multidisciplinair, laagdrempelig aanbod van genderstudies te garanderen aan de Vlaamse universiteiten. Enerzijds moeten gendervakken geïntegreerd blijven (of worden) in het reguliere studie-aanbod, anderzijds vindt het Vlaamse Gelijkekansenbeleid het belangrijk dat genderstudies ook als specialisme blijft bestaan. Daarom zal in het najaar van 2007 een overeenkomst met vijf Vlaamse universiteiten afgesloten worden met betrekking tot de academiejaren 2007-2008 en 2008-2009. Voor het academiejaar 2007-2008 wordt in dit kader ook vanuit het beleidsdomein Onderwijs een inspanning geleverd. Bedoeling is de universiteiten gedurende een opstartfase de mogelijkheid te geven om genderstudies als vak en studierichting duurzaam te verankeren in hun reguliere aanbod.

Met de overeenkomst engageren de universiteiten zich om gender- en diversiteitstudies aan te bieden. Hun concrete activiteiten worden in een werkplan neergeschreven. Voor evaluatie en bijsturing van de vorderingen wordt een beroep gedaan op de Vlaamse Universitaire Raad (VLIR- Werkgroep Gelijke Kansen). De universiteiten dienen in de loop van 2008 een verslag in over de initiatieven van het academiejaar 2007-08 en een werkplan voor het academiejaar 2008-09. De VLIR evalueert de activiteiten en brengt verslag uit aan Gelijke Kansen in Vlaanderen. Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid kan vervolgens bijsturingen voorstellen.

Bovendien zullen de universiteiten tegen het einde van het academiejaar 2007-2008 een toekomstplan ontwikkelen, waarin beschreven wordt hoe de engagementen na het academiejaar 2008-2009 zullen worden verdergezet.

Voor gender- en diversiteitstudies voorziet Gelijke Kansen Vlaanderen in de begroting van 2007 60.000 euro (programma 11.4, BA 12.01). Dit wordt aangevuld met hetzelfde bedrag vanuit de begroting van de minister van Onderwijs (programma 39.20, BA 12.26).

- **Streven naar gelijke kansen voor allochtone vrouwen**

Zoals hiervoor reeds aangehaald werd, vraagt een gelijkekansenbeleid ten aanzien van allochtone vrouwen een aanpak die zowel op gender als op etniciteit gericht is. Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid hanteert voor deze deelgroep dan ook een tweesporenbeleid, namelijk een inclusief beleid enerzijds en anderzijds een specifiek beleid wanneer dat aangewezen is. De focus ligt daarbij op het bevorderen van gendergelijkheid binnen de allochtone gemeenschappen en op de versterking van allochtone vrouwenbewegingen.

- **Vormingsinitiatief Steunpunt Internationaal Privaatrecht**

Allochtone vrouwen stuiten regelmatig op rechtsconflicten tussen het buitenlandse familierecht, de internationale verdragen die België ondertekende en bepaalde fundamentele waarden in onze samenleving. De onzekere situatie van sommige vrouwen maakt hun juridisch precaire situatie nog delicater. Het is immers moeilijk om rechten te doen gelden die je niet kent of die in de eigen culturele en sociale context worden genegeerd en waarover je bovendien bij vrijwel geen enkele instantie de nodige informatie kan vinden.

Op 1 december 2005 is het Steunpunt Internationaal Privaatrecht van start gegaan in de schoot van het Vlaams Minderhedencentrum. Het is een proefproject dat op initiatief van de federale minister van

Gelijke Kansen in samenwerking met de regio's werd opgericht. Internationaal Privaatrecht is de rechtstak die de regels omvat die bepalen welk nationaal recht van toepassing is op personen van een andere nationaliteit dan het land, waarin ze verblijven. Het bepaalt bijvoorbeeld welk nationaal recht van toepassing is als personen van een andere nationaliteit huwen of scheiden in een ander land dan het land van hun nationaliteit. Om in staat te zijn iemand van vreemde origine in een concrete situatie juridische bijstand te verlenen, moet men dus zowel kennis hebben van het Belgisch Internationaal Privaatrecht als van het toepasselijke buitenlandse rechtsstelsel.

Realisaties september 2006 – september 2007

De bedoeling van het Steunpunt is allereerst iedereen die erom vraagt deze juridische bijstand te verlenen. Doelpubliek zijn de rechtstreeks betrokkenen, nl. vrouwen van vreemde oorsprong en vrouwen met een vreemde nationaliteit en intermediaire diensten, die met de thematiek geconfronteerd worden. Het Steunpunt organiseerde vormingen voor personen die beroepshalve in aanraking komen met deze problematiek (advocaten, magistraten, ambtenaren van de burgerlijke stand, juridische raadgevers in het kader van de hulpverlening en beroepsmensen uit de sociale en minderhedensector).

Samen met de Vlaamse minister van Inburgering en de Brusselse staatssecretaris voor Gelijke Kansen ondersteunt het Vlaamse Gelijkekansenbeleid het vormingsluik financieel. Het Gelijkekansenbeleid doet dit met een projectsubsidie van 14.333 euro op BA 33.01 (begroting 2006).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Zowel de individuele adviesverstrekking als de vormingsinitiatieven lopen tot oktober 2007. Na afloop van het project worden de resultaten geëvalueerd en moet de ontwikkelde expertise in het reguliere aanbod inzake juridische bijstand geïntegreerd zijn. De vraag naar vorming blijft echter zeer groot. Het huidige project had geen budgettaire implicaties voor de begroting van 2007. Een eventueel vervolgproject kan worden gefinancierd vanuit BA 33.01 (begroting 2007 of 2008).

- **Onderzoek naar noden en behoeften van vrouwen van vreemde herkomst die zich in een armoedesituatie bevinden**

Realisaties september 2006 – september 2007

Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid wou meer inzicht verwerven in de overlevingsstrategieën, leefwereld en noden en behoeften van vrouwen van vreemde herkomst, die zich in een armoedesituatie bevinden. Aanleiding was de schrijnende armoedeproblematiek bij nogal wat vrouwen van Turkse of Marokkaanse afkomst die door echtscheiding alleen komen te staan. Een onderzoeksopdracht naar deze problematiek werd toegekend aan de Onderzoeksgroep Armoede en Sociale uitsluiting.

Voor dit onderzoek werd op de begroting van 2006 88.000 euro voorzien (BA 12.02).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De studie moet tegen 15 juli 2008 afgerond zijn. Vervolgens zal worden onderzocht hoe de resultaten in het Vlaamse beleid kunnen worden geïmplementeerd.

- **Project: "De eerste stappen" van de Federatie van Marokkaanse Verenigingen**

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

"De eerste stappen" is een programma gericht op ontwikkelingsbegeleiding, opvoedingsondersteuning en gezinsempowerment voor kansarme en/of allochtone ouders met kinderen tussen 0 en 3 jaar. Het is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en werd ontwikkeld aan de KULeuven. Bovendien ging aan het project een succesvolle testfase van de ontwikkelde methode vooraf. In het programma wordt bijzondere aandacht verleend aan bepaalde kwetsbare ontwikkelingsdomeinen van kinderen uit deze doelgroep.

"De eerste stappen" omvat de realisatie van ontmoetingsruimten voor ouders uit de doelgroep, waarbinnen items worden aangekaart als de taal waarin ze opvoeden en de taal waarin ze de school voorbereiden, maar ook onderwerpen als de soms ongestructureerde eetsituaties, de ontbrekende informatie of kennis over gezonde voeding. Daarnaast wordt ook genetwerkt met crèches, Kind en gezin e.a.

Het project leidt ertoe dat kinderen minder afwezig zijn in de kleuterschool, een beter ontwikkelingsprofiel vertonen en minder problemen kennen als sociale isolatie en leermoeilijkheden. Bovendien leidt het tot een stijgende participatiegraad van ouders op de arbeidsmarkt.

Voor de realisatie van dit project wordt aan de Federatie van Marokkaanse Verenigingen een subsidie verleend van 52.000 euro (via BA 33.01, begroting 2007).

- **'Meer evenwicht in het gezin' binnen de Marokkaanse en Turkse gemeenschap**

Realisaties september 2006 – september 2007

In maart 2007 ging vzw SAMV van start met een project rond gendergelijkheid binnen de Marokkaanse en Turkse gemeenschap. Het thema 'rolpatronen' werd bij de allochtone gemeenschap bespreekbaar gemaakt en er werd verder gewerkt aan een draagvlak voor verandering.

Voor de realisatie van een gezinsweekend in het teken van dit thema, werd er een nauwe samenwerking met moskeeën opgezet. In samenspraak met verschillende moskeeën en imams werden in meerdere steden een aantal activiteiten gepland, zoals een vrijdagspreek met aandacht voor meer m/v evenwicht in het gezin, per regio een debat met vrouwen in een moskee, kalenders met citaten uit de Koran die de gelijkwaardigheid van vrouwen en mannen behandelen, …

Nadien volgde een studiedag over het thema voor een zo breed mogelijk middenveldspubliek, zodat dit innoverend project in een latere fase ook door anderen kan worden geïmplementeerd. De realisatie van een verslagboek en een educatieve documentaire bevorderden eveneens de verdere implementatie.

Het project loopt van maart 2007 tot maart 2008.

Voor de realisatie van dit project wordt aan SAMV een subsidie verleend van maximaal 12.000 euro (BA 33.01).

- **IS.MAN**

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

IS.MAN is een productie van Bos Theaterproducties (Nl) en is geschreven door Adeleheid Roosen. Zij heeft het stuk geschreven als een vervolg op "De Gesluierde Monologen". Dit theaterstuk bracht diverse levensverhalen van moslimvrouwen in Nederland, waarbij er werd gefocust op hun beleving van relaties en seksualiteit. De voorstelling IS.MAN gaat over de migrantenmannen die in de jaren zestig en zeventig in Nederland kwamen wonen en werken. Het thema 'seksualiteit' en de rolpatronen tussen man en vrouw in de beleving van hun seksualiteit komen ook hier ruim aan bod. Deze keer vormt de visie van mannen het uitgangspunt.

In het voorjaar van 2008 haalt Moussem vzw deze voorstelling naar België. Na de voorstelling zal er ruimte zijn voor discussie. Voor de realisatie van dit project wordt op de begroting van 2008 een budget voorzien op BA 12.01. Het exacte budget zal in functie van een precieze omschrijving van de uit te besteden opdrachten bepaald worden.

3.2.2. Participatie

Decreet Meer Evenwichtige Participatie in Vlaamse advies- en bestuursorganen

In Vlaanderen werden in verband met de evenwichtige participatie van vrouwen en mannen aan besluitvorming twee decreten uitgevaardigd. Op 15 juli 1997 werd het decreet houdende invoering van een meer evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in adviesorganen aangenomen. Het decreet van 18 mei 1999 betrof diezelfde problematiek in beheers- en bestuursorganen van instellingen, ondernemingen, vennootschappen of verenigingen van de Vlaamse overheid.

Een herziening van beide decreten drong zich op omdat de toepassing ervan tot een aantal knelpunten leidde.

Realisaties september 2006 – september 2007

Op 13 juli 2007 werd het ontwerp van decreet in het Vlaamse Parlement goedgekeurd. Op 6 augustus 2007 verscheen het decreet houdende een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in Vlaamse advies- en bestuursorganen in het Belgisch Staatsblad. Aldus werden de bepalingen van de decreten van 15 juli 1997 en 18 mei 1999 in één decreet bijeengebracht en gestroomlijnd. Verder werd het toepassingsgebied van beide decreten duidelijker geformuleerd, aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur van de Vlaamse overheid en waar mogelijk vereenvoudigd.

Er werd ook een nieuw ontwerp van besluit opgemaakt, dat de aanvragen tot afwijking op het decreet regelt. Dit ontwerp van besluit werd door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd op 12 juli 2007 en voor advies naar de Raad van State doorgestuurd. De Raad van State bracht op 23 augustus 2007 advies uit.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In het komende werkjaar worden een aantal flankerende initiatieven opgezet, zoals gevraagd in de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 7°), om een betere naleving van het decreet te garanderen. In de databank van de Kanselarij met informatie over alle advies- en beheers- of bestuursorganen van de Vlaamse overheid zullen een aantal aanpassingen worden doorgevoerd, zodat de naleving van het decreet beter kan worden opgevolgd. De verantwoordelijken voor de naleving van het decreet zullen actiever worden benaderd over deze verplichting. Ook wordt er een folder verspreid onder de betrokkenen, met meer uitleg over de toepassing van het decreet.

Enkel de verspreiding van de informatiefolder zal een beperkte budgettaire implicatie hebben voor de begroting van Gelijke Kansen (1.012 euro op BA 12.01, 2007).

Structurele ondersteuning middenveld

Realisaties september 2006 – september 2007

De uitbouw van een sterk middenveld voor elk van de doelgroepen is één van de peilers van het Gelijkekansenbeleid. Dit middenveld is een aanspreekpunt voor de doelgroepen, niet alleen om discriminaties en knelpunten te melden, maar ook om het Gelijkekansenbeleid concreet vorm te geven en te helpen uitdragen. Zo is het middenveld een belangrijke partner in de toepassing van de open coördinatiemethode: hun expertise en aanbevelingen ondersteunen dit beleidsproces.

Eén van de belangrijkste middelen hiertoe is de structurele subsidiëring van enkele zorgvuldig uitgekozen organisaties. In 2007 genoten vijf ‘vrouwenorganisaties’ van een dergelijke ondersteuning: vzw RoSa (BA 33.03, 473.000 euro), de Nederlandstalige Vrouwenraad (BA 33.04, 429.000 euro), vzw Gynaika (BA 33.06, 124.000 euro), vzw Vrouwen Overleg Komitee (BA 33.07, 50.000 euro) en vzw Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen (BA 33.15, 98.000 euro). De subsidie aan de vzw Zorra (BA 33.14) werd geschrapt omdat bleek dat de geïnvesteerde middelen en het rendement niet langer met elkaar in verhouding stonden. In het kader van een efficiënt beleid werd dan ook beslist deze organisatie niet langer nominatum te ondersteunen.

In uitvoering van de motie van aanbeveling van 5 december 2006 werd zorgvuldig toegezien op de uitvoering van de resultaats- en inspanningsverbintenissen van de aldus nominatim gesubsidieerde organisaties. Bovendien werd – opnieuw in uitvoering van de motie van aanbeveling – herhaaldelijk een beroep gedaan op de ervaring en expertise van het middenveld, zoals in het kader van de expertendatabank en het decreet houdende een kader inzake het gelijke kansen- en gelijke behandelingsbeleid.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Jaarlijks worden in het najaar gesprekken aangevat met elk van de voormelde organisaties om een aantal resultaatsverbintenissen overeen te komen voor het komende werkjaar. Deze worden in het jaarplan van de organisatie opgenomen waarna over de verwezenlijking ervan in een jaarverslag wordt gerapporteerd.

In de begrotingsvoorstellen voor 2008 wordt voor deze structurele ondersteuning een totaalbedrag ten belope van 1.174.000 euro voorzien (vzw RoSa (BA 33.03, 473.000 euro), de Nederlandstalige Vrouwenraad (BA 33.04, 429.000 euro), vzw Gynaika (BA 33.06, 124.000 euro), vzw Vrouwen Overleg Komitee (BA 33.07, 50.000 euro), vzw Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen (BA 33.15, 98.000 euro)).

Vzw Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen wordt tevens structureel ondersteund door de Vlaamse minister bevoegd voor Jeugd.

Specifieke ondersteuning allochtone vrouwenverenigingen

Empowerment als concept vertrekt van de positieve krachten die bij mensen aanwezig zijn, en versterkt deze, waardoor emancipatie en participatie van een groep wordt bevorderd. Heel wat organisaties van allochtone vrouwen baseren zich op dit concept. Ze vormen een belangrijke schakel van zowel de interne emancipatie van allochtone vrouwen als van hun externe emancipatie. Deze allochtone vrouwenorganisaties bieden immers een vertrouwde en veilige omgeving waarbinnen tal van thema's kunnen worden besproken. Daarnaast fungeren ze ook vaak als springplank naar formele participatie aan de samenleving.

Realisaties september 2006 – september 2007

In dit kader startte het Vlaamse Gelijkekansenbeleid in september 2006 een samenwerking met Vormingplus. De Volkshogeschool Antwerpen realiseert het pilootproject "Kohinoor" om allochtone vrouwenverenigingen bij te staan bij de professionalisering van hun werking. Trekkersfiguren binnen de allochtone vrouwenwerking werden gevormd, zodat zij op hun beurt deze vorming kunnen doorgeven aan anderen. Een vormingspakket werd ontwikkeld als draaiboek ter ondersteuning van de verdere disseminatie van het project. Dit project wordt in oktober 2007 afgerond.

Dit project werd gefinancierd vanuit de begroting 2006, BA 33.01, met een bedrag van 13.000 euro.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Het vormingspakket wordt via de website van Vormingplus ook voor andere allochtone vrouwenorganisaties beschikbaar gesteld. Het netwerk van lokale vrouwenverenigingen dat dankzij het project is ontstaan, zal ook in de toekomst blijven samenwerken rond thema's die hen allemaal aanbelangen. Zo wordt een project voorbereid rond seksualiteitbeleving in verschillende culturen.

Door het steunpunt Gelijkekansenbeleid zal in 2008 een actieonderzoek worden opgezet rond de structuur en werking van allochtone vrouwenverenigingen. Dit onderzoek brengt de structuur van het allochtone vrouwenmiddenveld in kaart. Vervolgens wordt onderzocht welke visie allochtone vrouwenverenigingen rond emancipatie hebben en hoe dit vertaald wordt naar de praktijk. Ten slotte zal het Steunpunt onderzoeken welke drempels allochtone vrouwenverenigingen ervaren in hun werking.

Met vzw SAMV wordt onderzocht of en hoe zij de resultaten van het project "Kohinoor" en het onderzoek in hun basiswerking kunnen integreren.

Projectsubsidies

Realisaties september 2006 – september 2007

Vanuit de begroting van het Gelijkekansenbeleid werden ook projecten gesubsidieerd die de prioriteiten van het beleid mee onderschrijven en uitvoeren. Een project moet betrekking hebben op het thema gender, seksuele oriëntatie of toegankelijkheid en moet zich situeren binnen één van de vier inhoudelijke domeinen waarop in deze legislatuur prioritair wordt gefocust, namelijk socialisatie, loopbaanontwikkeling, leefwereld en beleidsparticipatie. Elders in dit document worden een aantal projecten met een bijzondere draagwijdte voor het Vlaamse Gelijkekansenbeleid afzonderlijk en uitgebreider besproken.

Voor projectsubsidies werd in de begroting van 2007, na begrotingscontrole, 457.000 euro voorzien (BA 33.01).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Ook voor de volgende beleidsperiode gelden dezelfde prioriteiten als hierboven.

Voor projectsubsidies is in de begroting 2008 357.000 euro voorzien.

3.2.3. Samenwerking

Provinciale coördinatoren

Sinds enige jaren wordt in het kader van het Vlaamse genderbeleid structureel samengewerkt met de provinciale besturen en dit via vijf provinciale coördinatoren.

Realisaties september 2006 – september 2007

Begin 2007 werd de structurele samenwerking tussen het Vlaamse Gelijkekansenbeleid en het provinciale niveau geformaliseerd met een schriftelijke overeenkomst van onbepaalde duur. Via deze overeenkomst engageerden de provinciale coördinatoren zich om te werken rond de sensibilisatie van het brede publiek m.b.t. gender, de ondersteuning van het lokale gelijkekansenbeleid en het opbouwen van functionele netwerken. Dit werkterrein werd in het kader van het werkplan van 2007 vertaald naar een concrete doelstelling, namelijk werken aan de niet-specifieke beeldvorming over vrouwen en mannen, met aandacht voor specifieke deelgroepen van het Gelijkekansenbeleid. Dit alles binnen het domein ‘opvoeding en/of onderwijs’.

Vanaf 2007 zijn de projectmiddelen, die op BA 33.01 gereserveerd waren, overgeheveld naar de BA 43.11. Per provincie is er zo 24.795 euro voorzien (BA 43.11). Deze overheveling impliceert voor de provinciale coördinatoren een vermindering van de planlast en een administratieve vereenvoudiging. Zij moeten voortaan immers geen aparte projectaanvraag met project-werkingsverslag meer indienen, naast het jaarplan en werkingsverslag. Nu kunnen zij aan de hand van een degelijke jaarplanning, een samenhangend geheel van maatregelen nemen om de afgesproken doelstelling te verwezenlijken. Met deze evolutie sluit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid aan bij de lijnen die werden uitgezet in het bestuursakkoord van 2003 tussen het Vlaamse, het provinciale en het lokale bestuursniveau omtrent een effectief en burgergericht overheidsbestuur in Vlaanderen.

Op de begroting 2007 werd per provincie een structurele subsidie van 24.795 euro voorzien (BA 43.11).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De jaardoelstelling voor 2008 betreft de evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in lokale beheers- en adviesorganen. Concreet zal een evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in gemeentelijke en provinciale advies- en bestuursorganen ondersteund en bevorderd worden. De provincies zullen daartoe een of meerdere acties opstarten, en doen dit naar keuze alleen of in samenwerking met andere provincies.

Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid plant in 2008 een viertal netwerkmomenten met de provinciale coördinatoren. Hier worden ervaringen en informatie uitgewisseld en concrete afspraken gemaakt tussen de Vlaamse overheid en de provincies, en tussen de provincies onderling, een voedingsbodem voor doelgericht overleg en samenwerking.

In de begroting voor 2008 wordt per provincie een structurele subsidie van 24.795 euro voorzien (BA 43.11).

3.3 Seksuele oriëntatie

3.3.1. Expertise en methodieken

Realisaties september 2006 – september 2007

Holebi-actieplan

In mei 2005 werd een grootschalige survey afgerond waarin gepeild werd naar de situatie van holebi's in Vlaanderen, en dat in een brede waaier aan maatschappelijke domeinen. Dit onderzoek gebeurde onder leiding van prof. dr. John Vincke. Op basis van de bevindingen van het 'Zzzip-onderzoek' werd een beleidsplan voorbereid dat in april 2007 aan de Vlaamse Regering werd voorgesteld (VR/2007/2704/MED12). Dit plan omvat een geïntegreerd geheel aan initiatieven die zullen gerealiseerd worden in de lopende legislatuur. Het omvat zowel sensibiliserende initiatieven voor de brede bevolking als acties gericht tot extra kwetsbare groepen binnen de holebigemeenschap zoals allochtone en oudere holebi's en jonge lesbiennes. Met het opstellen van dit actieplan werd tegemoet gekomen aan de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 10°).

Onderzoek naar de houding van jongeren t.a.v. rechten voor holebi's

De jeugdsurvey 2006 van prof. Marc Hooghe (Katholieke Universiteit Leuven) toonde aan dat de intolerantie bij jongeren t.o.v. holebiseksualiteti onrustwekkend hoog ligt en dat dit probleem zich extra stelt bij jongeren met een moslimachtergrond. Prof. Hooghe kreeg van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid de opdracht om op basis van een vergelijking tussen de gegevens die werden verzameld bij zestien- en zeventienjarigen in België en Canada te onderzoeken wat de mogelijke determinanten van de negatieve houding t.o.v. holebi's zijn. Daarnaast werd door middel van focusgroepgesprekken met specifieke allochtone deelpopulaties nagegaan op welke manier er binnen allochtone gemeenschappen wordt gedacht over holebi's en gelijke rechten voor deze groep.

Dit onderzoek werd afgerond in mei 2007.

Dit onderzoek werd gefinancierd met een bedrag van 11.390 euro via BA 12.02, op het begrotingsjaar 2007.

Holebicongres

Op 12, 13 en 14 september werd een Internationaal Holebicongres georganiseerd, gericht op beleidsmakers, academici en middenveldsorganisaties in de Europese Unie. Meer hierover onder 2.3.1.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Onderzoek naar verklaringen voor het mindere welbevinden van jonge lesbiennes

Jonge lesbiennes hebben in verhouding met heteroleeftijdsgenoten en in vergelijking met homojongens, een groter risico op depressies en suïcidaal gedrag. Er is te weinig geweten over de achterliggende oorzaken van de depressiecijfers bij jonge lesbische meisjes. Heeft het te maken met te weinig identificatie- en uitgangsmogelijkheden? Het holebi-uitgangsleven richt zich immers overwegend tot mannen. Heeft het te maken met meer sociale druk om hetero te zijn? Met een andere identiteitsontwikkeling dan jongens? Een grotere gevoeligheid voor heteronegativiteit? Liggen de oorzaken bij de gemeenschap of bij het individu? Meer onderzoek dringt zich op. In 2008 zal een kwalitatief onderzoek bij jonge lesbiennes en bi-meisjes onderzoeken hoe hun welzijn kan worden verbeterd. De bedoeling is om zowel tot nuttige beleidsmaatregelen te komen als de rol te onderzoeken die het middenveld kan spelen.

Dit onderzoek zal worden gefinancierd met middelen die beschikbaar zijn op BA 12.02, begrotingsjaar 2008. Het totale bedrag op deze BA bedraagt 100.000 euro.

Onderzoek naar de schoolloopbaan van holebi-jongeren en naar psycho-sociale belemmeringen

In de schoot van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid loopt een kwalitatief onderzoek naar de schoolloopbaan van holebi-jongeren, waarin ook het genderperspectief wordt meegenomen. Hiervoor wordt samengewerkt met prof. Van Houtte van de Universiteit Gent. In haar Vlaams Leerlingen Onderzoek gebruikte zij eerder een rudimentaire maat voor seksuele oriëntatie (vraag naar het geslacht van de laatste seksuele partner). Op basis van de verworven gegevens werd vastgesteld dat holebi's gemiddeld een significant lagere zelfwaardering hebben, duidelijk minder steun van medeleerlingen rapporteren en een sterker gevoel hebben dat school zinloos is. Bovendien voelen ze zich gemiddeld meer gediscrimineerd op school. Het vermoeden rijst dan ook dat er onder de depressie- en suïcideproblematiek bij holebi-jongeren een aantal problemen schuilgaan die nauw verband houden met de schoolervaring en hun impact kunnen hebben op de verdere schoolloopbaan. Dit kan dan weer grote gevolgen hebben op de verdere professionele loopbaan en het latere welbevinden. Het Steunpunt Gelijkekansenbeleid zal daarom de schoolervaring en de schoolloopbaan van holebi-jongeren onderzoeken. Jonge holebi's tussen zestien en vijfentwintig jaar zullen worden bevraagd. Het

steunpunt zal nauw samenwerken met prof. Van Houtte. Zij beschikt over de gegevens van het Vlaams Leerlingen Onderzoek, wat een vergelijking tussen de holebi's en hetero's mogelijk maakt. Bovendien zal er op basis van verder kwalitatief onderzoek (diepte-interviews of focusgroepen) worden gepeild naar eventuele psycho-sociale belemmeringen die holebi-jongeren ervaren.

De resultaten van de bevraging en vergelijking met het Vlaams Leerlingen Onderzoek zijn beschikbaar in het voorjaar van 2008. Het kwalitatieve onderzoek naar psycho-sociale belemmeringen zal worden afgerond in het najaar van 2008. Het onderzoek wordt opgenomen in de reguliere opdracht van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid. De werking van het Steunpunt wordt vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid gefinancierd vanuit BA 33.50 met een jaarlijks bedrag van 150.000 euro.

Sensibiliseringscampagne gericht naar jongeren

Onderzoek toont aan dat de tolerantie van veel Vlaamse jongeren t.o.v. holebi's te wensen overlaat. In het voorjaar 2008 zal er vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid een laagdrempelige, grootschalige sensibiliseringscampagne worden opgezet, in samenwerking met de Holebifederatie en Wel Jong Niet Hetero. Via reguliere mediakanalen, maar ook via scholen en jeugdbewegingen, wil deze campagne Vlaamse jongeren informeren en sensibiliseren over holebiseksualiteit.

Voor deze campagne is een bedrag voorzien van 97.000 euro op BA 12.03, begrotingsjaar 2007.

Zwangerschap en ouderschap

Het Vlaamse Gelijkekansenbeleid voorziet twee publicaties: een zwangerschapsgids voor lesbische koppels en een juridische gids die allerlei aspecten van holebi-ouderschap belicht, waaronder bijvoorbeeld zelfinseminatie, draagmoederschap en adoptie. Deze publicaties zijn voorzien voor de tweede helft van 2008.

De financiering zal gebeuren met werkingsmiddelen (BA 12.01, begrotingsjaar 2007).

3.3.2. Participatie

Ondersteuning van het middenveld

Zoals hierboven werd aangehaald, is de uitbouw van een sterk middenveld voor elk van de doelgroepen één van de peilers van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid. Eén van de belangrijkste middelen is de structurele subsidiëring van enkele zorgvuldig uitgekozen organisaties. Voor de doelgroep holebi's geniet de vzw Holebifederatie van een dergelijke ondersteuning.

Vanuit het Gelijkekansenbeleid worden eind 2007 opnieuw gesprekken aangevat met de Holebifederatie om tot een aantal resultaatsverbintenissen voor 2008 te komen. Deze worden in het jaarplan van de organisatie opgenomen waarna over de verwezenlijking ervan gerapporteerd wordt in een jaarverslag. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de motie van aanbeveling bij de beleidsbrief Gelijke Kansen 2006-2007 (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 8°).

In 2007 werd voor de Holebifederatie een ad nominatim subsidie voorzien ten bedrage van 375.000 euro (BA 33.08). Voor 2008 wordt een zelfde financiering voorzien.

Projectsubsidies

Ook in de context van het thema seksuele oriëntatie wordt bij de subsidiëring van projecten de voorkeur gegeven aan projecten die focussen op socialisatie, loopbaanontwikkeling, leefwereld en beleidsparticipatie.

Realisaties september 2006 – september 2007

Voor de doelgroep holebi's werd in het najaar van 2006 en in de eerste helft van 2007 geïnvesteerd in projecten die zich richten op extra kwetsbare deelgroepen.

Vzw Folia ontving ondersteuning (BA 33.01, begrotingsjaar 2006, 3.000 euro) voor de organisatie van de Lesbiennedag in november 2006.

De vzw Het Roze Huis kreeg een projectsubidie voor de realisatie van een luik in het Mazungumzo-project. Dit project is een vervolg op het Toledo-project dat een dialoog opzette tussen Antwerpse holebi-verenigingen en Turkse en Marokkaanse verenigingen om de wederzijdse kennis en begrip te vergroten. In het Mazungumzo-project werd het aantal doelgroepen verruimd tot andere gemeenschappen. Ook werd de methodologie verruimd en werden andere activiteiten opgenomen. Het Mazungumzo-project is een mooi voorbeeld van mainstreaming: terwijl de methodologie ontwikkeld

werd in een project dat volledig door het Vlaamse Gelijkekansenbeleid werd gedragen, wordt de verdere toepassing en uitbreiding ervan hoofdzakelijk gefinancierd met middelen uit het Vlaamse Inburgeringsbeleid. Dat nam het engagement om het project te ondersteunen van 2007 tot 2009. Vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid werden middelen voorzien voor een specifiek onderdeel van het globale projectopzet: de organisatie van socio-culturele activiteiten in 2007 (BA 33.01, begrotingsjaar 2007, 7.500 euro).

Verder werd een subsidie van 25.000 euro (BA 33.01, begroting 2006) toegekend aan de vzw EuroGames 2007, de organisator van de EuroGames 2007 die plaatsvonden in juli 2007 en waarop enkele duizenden holebi's uit heel Europa in Antwerpen verzamelden. Met de subsidie vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid werd een socio-cultureel luik georganiseerd dat zich zowel tot de aanwezige holebi's richtte als tot de lokale heteropopulatie, en dat op die wijze zowel een sociaal, informerend als sensibiliserend effect had.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Bij de aanvang van het nieuwe werkjaar ging het Wadi-project van vzw Merhaba, een Brusselse organisatie van en voor Maghrebijnse holebi's van start (BA 33.01, begrotingsjaar 2007, 60.000 euro). De organisatie zal vormingen organiseren voor professionele hulpverleners zodat die kunnen inspelen op specifieke problemen die geworteld zitten in de combinatie van etnisch-culturele achtergrond en seksuele identiteit. Een jaar lang zal een beperkt hulpverleningsaanbod worden verzorgd voor allochtone holebi's. Daarbij zullen, op anonieme basis, systematisch het profiel en de hulpvragen van de cliënten geregistreerd worden. Op deze manier krijgt het beleid een eerste zicht op de vragen, noden en behoeften van deze specifieke groep. Merhaba zal ook een bekendmakingscampagne voeren voor dit initiatief door een informatieve folder te verspreiden en via affiches in de Brusselse metrostations. Dit project wordt afgerond in september 2008.

Vzw Het Roze Huis ging recent van start met het Janus-project (BA 33.01, begrotingsjaar 2007, 25.000 euro). Dit project beoogt een vergroting van de sociale netwerken van Antwerpse holebi-senioren. Enerzijds zal holebiseksualiteit bespreekbaar worden gemaakt en zal een positieve beeldvorming van holebi's in reguliere ouderenvoorzieningen en rust- en verzorgingstehuizen worden gecreëerd. Anderzijds worden initiatieven genomen om binnen de reguliere Antwerpse voorzieningen de aandacht voor holebi-senioren te vergroten. Dit project loopt tot half 2008.

Onder meer op basis van de ervaringen met de hierboven vermelde projecten zal onderzocht worden welke verdere stappen nodig zijn. Dat de aandacht voor de positie van "subgroepen" binnen de kansengroep holebi's – zoals allochtone holebi's, jongere of oudere holebi's – wordt voortgezet, staat buiten kijf. Ook zal er zeker worden gewerkt rond holebi's op de werkvloer en wordt er ondersteuning gepland voor de uitbreiding van de L-Dag (vroegere Lesbiennedag) tot L-Week, een initiatief waarmee verspreid over Vlaanderen een lesbiennewerking in de kijker wordt geplaatst. Voor eventuele nieuwe projecten gelden ook voor de volgende beleidsperiode dezelfde prioriteiten als hierboven vermeld en in de subsidiegids 2004-2009 beschreven.

Voor projectsubsidies wordt in totaal 357.000 euro voorzien op BA 33.01 van de begroting 2007.

3.3.3. Samenwerking

Provinciale coördinatoren

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Zoals hierboven vermeld, werd een overeenkomst voor langere duur afgesloten tussen het Vlaamse en het provinciale beleidsniveau. In dit kader wordt er jaarlijks een genderdoelstelling afgesproken waarrond alle provincies zullen werken. Provincies die hiernaast in het kader van hun subsidiëringsovereenkomst met het Vlaamse Gelijkekansenbeleid ook willen werken aan een provinciaal holebibeleid, krijgen die ruimte.

Op de begroting 2007 wordt per provincie een structurele subsidie van 24.795 euro voorzien (BA 43.11). Dit zal ook het geval zijn op de begroting 2008.

3.4 Toegankelijkheid

Een toegankelijke leefomgeving is een sleutelelement in de realisatie van een maatschappij die gelijke kansen nastreeft, aangezien ze mensen in de mogelijkheid stelt om een actief en autonoom sociaal en economisch leven te leiden. Het is de hoeksteen van een inclusieve niet-discriminerende maatschappij.

Uitgangspunt daarbij is het, inmiddels internationaal aanvaarde, sociologische gegeven dat omgevingsfactoren een niet te onderschatten rol spelen bij het 'creëren' van handicaps en bijgevolg discrimineren. Bovendien kan iedereen in situaties terecht komen waarbij de omgeving een hindernis vormt voor haar of zijn zelfstandig handelen. In een steeds diverser wordende maatschappij met een vergrijzende bevolking is toegankelijkheid een thema dat iedereen aanbelangt.

Het Gelijkekansenbeleid pleit voor een integrale benadering van de problematiek, waarbij men ieders noden op vlak van fysieke toegankelijkheid beter in de 'normale' maatschappelijke voorzieningen zoals onderwijs, werk en vervoer tracht te integreren. Integrale toegankelijkheid betekent dat alle voorzieningen voor leven, wonen en werken effectief bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor iedereen. Op die manier kan iedereen onafhankelijk gebruik maken van alle voorzieningen. Of met andere woorden: toegankelijkheid is dan niet meer bestemd voor specifieke aandachtsgroepen, maar komt dan iedereen ten goede.

Binnen het thema toegankelijkheid stonden het afgelopen werkjaar een aantal initiatieven op het programma die de versterking van het middenveld, de brede promotie van het ontwerpconcept 'universal design' en de integratie van de thematiek binnen de relevante Vlaamse beleidsdomeinen tot doel hadden. Ook het komende jaar zal op hetzelfde elan worden verder gewerkt.

3.4.1. Expertise en methodieken

Enter vzw

Realisaties september 2006 – september 2007

Gezien het uiterst technische karakter van de toegankelijkheidsmaterie is voor de voorbereiding en uitwerking van een gericht beleid, ondersteuning en advisering door een gespecialiseerde organisatie onontbeerlijk. De provinciale steunpunten toegankelijkheid werken daarom al langer rechtreeks samen met de provinciale adviesbureaus toegankelijkheid. In het voorjaar 2006 kreeg ook het Vlaamse niveau met de oprichting van het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, ENTER vzw, technische ondersteuning.

De opdracht van ENTER is tweeledig. Enerzijds zorgt het voor de technisch-inhoudelijke ondersteuning en advisering van de ambtelijke cel Gelijke Kansen in Vlaanderen in haar horizontaal georiënteerde beleidsrol. Anderzijds staat het in voor de technische ondersteuning en coördinatie van toegankelijkheidsinitiatieven in het middenveld.

Daar waar in de eerste helft van 2006 nog voornamelijk werk werd gemaakt van de installatie en bekendmaking van ENTER, werden vanaf het najaar 2006 een heel aantal concrete opdrachten ter ondersteuning van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid opgestart.

Zo vervulde ENTER een voorbereidende en ondersteunende rol bij de hernieuwing van de regelgeving inzake toegankelijkheid (zie boven 2.2.3). Een dossier dat ook aangegrepen werd om invulling te geven aan de concrete opdracht van ENTER om nieuwe instrumenten en methodieken te ontwikkelen voor gezamenlijk gebruik van de provinciale adviesbureaus.

Ook sport bleef het voorbije jaar een centraal thema. Zo werd verder overlegd met de betrokken actoren uit het sportmiddenveld om het sportactieplan concreet in te vullen. ENTER verleende bovendien ook medewerking aan het voetbaloverlegplatform dat in het leven werd geroepen om onze Vlaamse voetbalstadions toegankelijk(er) te maken.

Vanaf 2007 nam ENTER ook het beheer en de coördinatie van de 'Toegankelijk Vlaanderen' databank op zich. Dit gezien de databank intussen ook het volledige Vlaamse grondgebied bestreek. ENTER stond in voor de verdere ontwikkeling van de databank en bood technische ondersteuning aan de provinciale adviesbureaus met betrekking tot toegankelijkheidsonderzoeken.

Ook werd inhoudelijk vorm gegeven aan de eerste Vlaamse Week van Universal Design, een initiatief dat vanuit het Vlaamse Gelijkekansenbeleid werd opgezet om het belang van 'ontwerpen voor iedereen' te onderstrepen (zie boven 2.3.1).

ENTER werd tot slot ook ingeschakeld door andere beleidsdomeinen en als belangrijke partner ingeschreven binnen de actieplannen in het kader van de open coördinatiemethode.

Voor de werking van ENTER werd in 2007 opnieuw 299.600 euro voorzien vanuit het Limburgplan. Dit bedrag werd aangevuld met 48.000 euro aan middelen vanuit het Gelijkekansenbeleid, toegekend ter financiering van de beheersopdracht inzake de 'Toegankelijk Vlaanderen' databank.

Gezien ENTER nog niet het volledige jaar actief was, werd – op advies van de inspectie van financiën – beslist om in 2006 slechts 8/12 van het totaal vanuit het Limburgplan voorziene budget toe te wijzen. Ten behoeve van eenmalige investeringskosten, eigen aan de opstart van een organisatie, werd het resterende saldo, 100.000 euro, via de begrotingscontrole overgeheveld naar de begroting 2007 (BA 33.16).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

In het najaar van 2007 en voorjaar van 2008 pakt ENTER haar twee kernopdrachten voort aan.

Zo zal ENTER in haar ondersteuning van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid, de verschillende luiken van een toegankelijkheidswetgeving binnen Ruimtelijke Ordening – en meer in het bijzonder het Vlaams Handboek Toegankelijkheid – verder vorm geven.

Met sport als een centraal thema, groeide het sportactieplan uit tot een ideeënbundel die de huidige situatie op het vlak van toegankelijkheid in de sport in kaart brengt, inspirerende praktijkvoorbeelden aanlevert en bestaande methodieken en instrumenten aanreikt aan diverse actoren uit de sportsector (beleidsverantwoordelijken, eigenaars en uitbaters van sportaccommodaties, …). Het engagement werd reeds genomen om dit sportactieplan het komende jaar in brochurevorm te gieten en breed te gaan verspreiden aan alle belanghebbenden (beleidsmakers, uitbaters en eigenaars van sportinfrastructuur).

Naast haar rechtstreekse opdrachten voor het Vlaamse Gelijkekansenbeleid, zal ENTER vanuit haar Vlaamse opdracht ook verder worden ingeschakeld binnen de ondersteuning van andere beleidsdomeinen en dit meer in het bijzonder binnen de actieplannen die vanuit deze beleidsdomeinen werden uitgeschreven in het kader van de open coördinatiemethode.

In het kader van haar opdracht tot coördinatie en afstemming van het toegankelijkheidsmiddenveld, zal in het komende jaar door ENTER verder overleg worden gepleegd met de provinciale adviesbureaus om gezamenlijke instrumenten te ontwikkelen en een eenduidige methodiek verder te realiseren. Ook met de gebruikersorganisaties zal blijvend overleg worden gepleegd via het Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen.

Ook het beheer van de databank 'Toegankelijk Vlaanderen' zal in het komende werkjaar verder worden opgenomen door ENTER.

Al deze opdrachten zullen deel uitmaken van het jaarplan 2008, dat in het najaar verder wordt ingevuld en onderhandeld.

Voor de werking van ENTER wordt in 2008 in totaal 347.600 euro voorzien: 48.000 euro op BA 33.16 en 299.600 euro vanuit het Limburgplan.

Provinciale adviesbureaus toegankelijkheid

Realisaties september 2006 – september 2007

In het licht van de oprichting van ENTER, werd in het voorbije jaar de subsidiëring van de adviesbureaus herbekeken. De opdrachten van de adviesbureaus werden geherdefinieerd op basis van het gewijzigde toegankelijkheidslandschap. Aangezien ENTER sinds haar oprichting de taken op het Vlaamse niveau voor haar rekening neemt (ontwikkeling van nieuwe richtlijnen en methodieken), wordt sindsdien van de adviesbureaus verwacht dat zij zich concentreren op hun kerntaken: de concrete toepassing van deze eenvormige normen en methodieken in het werkveld (toegankelijkheidstechnische adviezen, screenings). Op basis van deze gewijzigde opdrachtbepaling werden vervolgens criteria voor subsidiëring uitgewerkt.

Binnen dit het kader werden de beschikbare middelen die eerder ad nominatim stonden ingeschreven voor de financiering van ATO vzw, Toegankelijkheidsbureau vzw en Westkans vzw, voor 2007 overgeheveld naar één basisallocatie om van daaruit gelijkmatig verdeeld te worden over maximaal één bureau per provincie.

In afwachting van een structurele financiering werd – ook in uitvoering van de motie van aanbeveling (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 12°) – op de begroting 2007 voor de financiering van vzw Ato (52.000 euro), vzw Westkans (52.000 euro), en vzw Toegankelijkheidsbureau (52.000 euro), een totaal budget voorzien van 156.000 euro (BA 33.18).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Nu de opdrachten van de provinciale adviesbureaus duidelijker werden afgelijnd en de basisvoorwaarden werden opgesteld waaraan een adviesbureaus zal moeten voldoen om een subsidie vanuit Gelijke Kansen te kunnen krijgen, zullen deze basisprincipes in het najaar in meetbare indicatoren moeten worden vertaald.

Het totale budget voor de financiering van de provinciale adviesbureaus zal in 2008 234.000 euro bedragen (BA 33.18).

Toegankelijk Vlaanderen

De databank "Toegankelijk Vlaanderen", die voor iedereen raadpleegbaar is via de website www.toevla.be, geeft een gedetailleerd beeld van de mate van toegankelijkheid van publieke locaties die door de provinciale adviesbureaus (op eenvormige wijze) zijn doorgelicht. Op deze manier kunnen eindgebruikers zelf bepalen in hoeverre de fysieke realiteit tegemoet komt aan hun noden en behoeften. De databank heeft daarnaast ook een belangrijke sensibiliserende functie: de uitslag van de screenings wordt geanalyseerd en teruggekoppeld naar eigenaars, beheerders, beleidsverantwoordelijken, … en kan hen dus stimuleren om waar nodig actie te ondernemen om de toegankelijkheid te verbeteren.

Realisaties september 2006 – september 2007

Sinds begin 2007 werd het beheer en de verdere ontwikkeling van de databank door Toegankelijkheidsbureau overgedragen aan ENTER, omdat in de databank informatie uit heel Vlaanderen zit. De databank werd in het voorbije werkjaar verder geoptimaliseerd en aangepast aan de behoeften van de toegankelijkheidscheckers die de screeningsgegevens voor de databank aanleveren. Op de begroting 2007 werd hiervoor een bedrag van 48.000 euro voorzien (BA 33.16).

Begin maart werd ook een tweede mailing georganiseerd waarbij het bestaande promotiemateriaal rond de databank breed verspreid werd. Waar er in 2006 werd gemikt op de potentiële bezoekers van de website, werd er ditmaal gefocust op de eigenaars van publiek toegankelijke gebouwen. Zij werden geïnformeerd over het doel van de databank en werden aangespoord om hun gebouw te laten screenen en in de databank te laten opnemen.

Ook binnen de Vlaamse overheid werd de databank gepromoot, wat via de methode van open coördinatie (zie 2.1) resulteerde in een aantal actieplannen waarbij de betrokken diensten zich engageren om gebouwen te laten screenen en opnemen in de Toegankelijk Vlaanderen databank. Dit verkennende contact resulteerde bovendien meermaals in een meer verregaande samenwerking, zoals bijvoorbeeld de opmaak van een actieplan toegankelijkheid door ENTER voor de diensten in kwestie.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

ENTER zal ook in het komende werkjaar blijven instaan voor het beheer en de optimalisatie van de databank 'Toegankelijk Vlaanderen'. Hiertoe wordt op de begroting 2008 opnieuw 48.000 euro voorzien (BA 33.16).

De databank zal vanzelfsprekend ook nog verder worden aangevuld met toegankelijkheidsgegevens van publiek toegankelijke infrastructuur uit verschillende sectoren. Via de open coördinatiemethode zal de databank dan ook blijvend worden gepromoot, om nog meer Vlaamse beleidsdomeinen ertoe aan te zetten de toegankelijkheid van hun sector in kaart te brengen.

Intro

Vanuit het Gelijkekansenbeleid wordt het succesvolle project "INTRO" gefinancierd. Dit project doelt op de toegankelijkheid van 'tijdelijke evenementen'. Organisatoren worden enerzijds in hun voorbereidingen begeleid en geadviseerd in het toegankelijk maken van het fysieke gegeven van hun evenement.

Daarnaast zorgt INTRO voor een equipe van vrijwilligers die ter plaatse instaan voor de persoonlijke assistentie van bezoekers met een handicap. INTRO richtte zich in een eerste fase naar muziekfestivals. Gaandeweg werd uitbreiding gezocht naar de sportmanifestaties. Een steeds groeiend aantal deelnemende festivals en een jaarlijks stijgend aantal bezoekers met een handicap, bewijzen het succes van dit project.

Realisaties september 2006 – september 2007

Ook het voorbije werkjaar werd INTRO nog gefinancierd via projectsubsidies. Onder bijkomende impuls van financiële middelen vanuit de Nationale Loterij, schakelden meer organisatoren dan ooit tevoren INTRO in om hun festival toegankelijk te maken.

Gezien de werking van INTRO intussen duidelijk het stadium van een projectsubsidie ontgroeid is, wordt ervoor gekozen om vanaf 2008 te voorzien in een structurele inbedding van de organisatie binnen het Vlaamse Gelijkekansenbeleid. In uitvoering van de motie van aanbeveling (*Parl. St.* 2006 2007, 997/4, 11°) werd dan ook gezocht naar een voor de betrokkenen aanvaardbare formule om de werking van INTRO, structureel te verankeren.

Voor het project werd op de begroting 2006 (BA 33.05) 81.000 euro uitgetrokken.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Gelet op de complementariteit tussen INTRO en ENTER – daar waar ENTER zich op Vlaams niveau toelegt op de toegankelijkheid van permanente (openbare en publiek toegankelijke) infrastructuur, richt INTRO zich eveneens op Vlaams niveau op de toegankelijkheid van tijdelijke infrastructuur –, kan de werking van INTRO best gekoppeld worden aan deze van ENTER. Via het systeem van de getrapte subsidiering (waarbij de subsidies via ENTER aan INTRO zullen worden toegekend), zullen beide organisaties hun statuut als aparte vzw behouden.

Deze structurele verankering zal in het komende werkjaar, vanzelfsprekend in nauw overleg met de INTRO en ENTER, geïmplementeerd worden.

Voor de werking van INTRO wordt 100.000 euro voorzien op de begroting 2008 (BA 33.16).

Universal design als ontwerpfilosofie

De initiatieven rond de promotie en bekendmaking van het ontwerpconcept ’Universal Design’ werden dit jaar voornamelijk georganiseerd in het kader van het Europees jaar voor Gelijke Kansen. Meer hierover onder 2.3.1.

Projectsubsidies

Realisaties september 2006 – september 2007

Vanuit de begroting van het Gelijkekansenbeleid werden ad hoc projecten gesubsidieerd die de prioriteiten van toegankelijkheidsbeleid mee onderschrijven en uitvoeren. De concrete voorwaarden waaraan een project moet voldoen om voor subsidiëring in aanmerking te komen zijn terug te vinden in de nieuwe subsidiegids 2005-2009.

In de begroting 2007 werd 97.000 euro voorzien (BA 33.05) voor de subsidiëring van projecten m.b.t. de toegankelijkheidsthematiek.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Voor de volgende beleidsperiode gelden dezelfde prioriteiten als hierboven.

In de begroting 2008 worden m.b.t. de toegankelijkheidsthematiek 97.000 euro aan projectmiddelen voorzien (BA 33.05).

3.4.2. Participatie

Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen (TOV)

Realisaties september 2006 – september 2007

Binnen een beleidsthema als toegankelijkheid is de inbreng van ervaringsdeskundigheid een must. Daar waar op het niveau van de Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid wordt samengewerkt met provinciale gebruikersplatforms (cf. supra) vormt 'Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen' op Vlaams niveau een volwaardige gesprekspartner, zodat een rechtstreekse inbreng van gebruikers is gewaarborgd.

Het voorbije werkjaar werd Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen nauw betrokken bij een aantal projecten van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid, waaronder de toegankelijkheidsregelgeving binnen Ruimtelijke Ordening. TOV ontving ook projectmiddelen voor het uitwerken van een project rond de verstandelijke toegankelijkheid van de publiek ruimte.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

De samenwerking met het Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen zal resulteren in een samenwerkingsprotocol met het Vlaamse Gelijkekansenbeleid en met het Vlaams Expertisecentrum Toegankelijkheid, dat dit najaar wordt bestendigd.

3.4.3. Samenwerking

Provinciale Steunpunten Toegankelijkheid

Realisaties september 2006 – september 2007

Vanuit het Gelijkekansenbeleid wordt in iedere provincie een Provinciaal Steunpunt Toegankelijkheid (PST) gefinancierd. Zij coördineren het horizontale toegankelijkheidsbeleid op provinciaal niveau, informeren en ondersteunen de lokale besturen, oefenen een loketfunctie uit voor het brede publiek en een signaalfunctie voor het Vlaamse beleid. Ze werken daarvoor samen met minstens één provinciaal adviesbureau en een platform van gebruikers(organisaties). Deze steunpunten zijn opgericht via convenanten, waarbinnen de concrete taakstelling van deze steunpunten is bepaald. In het afgelopen werkjaar werd vooral gefocust op activiteiten in het kader van de eerste Vlaamse Week van Universal Design.

De initiatieven die ieder steunpunt neemt, gebeuren op autonome basis maar kaderen in deze gezamenlijk geformuleerde doelstellingen en worden via de ambtelijke cel 'Gelijke Kansen in Vlaanderen' onderling afgestemd en gestroomlijnd. Dit gebeurt via een werkplan dat ieder PST jaarlijks opstelt (en dat eveneens als basis dient voor de jaarlijkse subsidiëring) en via gezamenlijk overleg dat tweemaandelijks plaatsvindt onder leiding van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid.

Voor deze steunpunten werd voor de periode november 2006 – november 2007, 49.605 euro per steunpunt begroot (BA 43.11).

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Eind oktober wordt door ieder steunpunt een nieuw actieplan ingediend en in onderling overleg besproken. Waar mogelijk wordt er jaarlijks ook werk gemaakt van een gezamenlijke actie tussen het Vlaamse Gelijkekansenbeleid en de PST's. Eens zicht op de concrete intenties binnen ieder steunpunt zal worden nagedacht over een nieuwe actie voor 2008.

Voor deze steunpunten werd – ook in uitvoering van de motie van aanbeveling (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4, 12°) – voor de periode november 2007 tot november 2008, 49.605 euro per steunpunt begroot (BA 43.11).

Ronde Tafel Toegankelijkheid

Realisaties september 2006 – september 2007

In maart 2007 werd voor de tweede maal een Ronde Tafel Toegankelijkheid georganiseerd met alle betrokken actoren op Vlaams niveau. Op deze manier werd opnieuw een forum gecreëerd waarbij alle belanghebbenden werden geïnformeerd, en waar ruimte was voor overleg om gezamenlijke prioriteiten vast te leggen. De activiteiten en opties beschreven bij de onderdelen "*realisaties september 2006 – september 2007*" inzake toegankelijkheid, werden aldus van bij hun opstart met het toegankelijkheidswerkveld besproken.

Beleidsopties en –initiatieven september 2007 – september 2008

Dit initiatief wordt jaarlijks georganiseerd.

Kathleen VAN BREMPT

Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen

Bijlage I Samenvatting van de beleidsintenties en initiatieven voor het volgende begrotingsjaar

Coördinerend beleid

Open Coördinatiemethode
Tegen eind december worden de realisaties binnen de lopende actieplannen geëvalueerd en worden nieuwe/geactualiseerde actieplannen opgesteld. Deze hebben een looptijd tot eind 2009. De Commissie Gelijke Kansen zal in het komende werkjaar tweemaandelijks samenkomen.

Mainstreaming eigen initiatieven
Verderzetting van het initiatief van registratie kansengroepen, de databank experten, verderzetting van de werkzaamheden rond regelgeving over toegankelijkheid, integratie van de dienstverlening rond aangepast vervoer in een breder -door De Lijn- aangestuurd vervoersaanbod.

Maatschappelijk draagvlak voor gelijke kansen
Verderzetting van de initiatieven in het kader van de MV United-campagne, organisatie van de opvolger van de Week van Universal Design, regelgeving en acties m.b.t. gelijke behandeling.

Functioneel beleid

Algemeen
Finalisering van het ontwerp van decreet houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkbehandelingsbeleid, implementatie van het Gelijke behandelingsplan, aansturing Steunpunt Gelijke Kansenbeleid.

Gender
Verdere realisatie actieplan loonkloof/loopbaankloof, aansturing Gender- en diversiteitstudies in Vlaamse universiteiten, ontwikkeling en implementatie van een actieplan rond gendergelijkheid binnen de allochtone gemeenschap, initiatieven ter bekendmaking van het decreet evenwichtige participatie in Vlaamse advies- en beheersorganen en opvolging van de feitelijke toepassing, verdere ondersteuning van het middenveld, met verdere samenwerking met provinciale coördinatoren.

Seksuele oriëntatie
Implementatie van het ‘beleidsplan Holebi’s’, verdere ondersteuning van het middenveld, verdere samenwerking met provinciale coördinatoren.

Toegankelijkheid

Verdere aansturing van de werking ENTER en INTRO, verdere afstemming van de werking provinciale adviesbureaus, verdere uitbreiding van de databank Toegankelijk Vlaanderen, promotie van Universal Design als ontwerpfilosofie, initiatieven rond de mainstreaming van Universal Design binnen ontwerpopleidingen, gerichte acties m.b.t. de toegankelijkheid van sportinfrastructuur, verdere samenwerking met Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen en met de provinciale steunpunten toegankelijkheid, organisatie van een Ronde Tafel Toegankelijkheid – 2008.

Bijlage II Overzicht resoluties en aanbevelingen Vlaams Parlement m.b.t. het Vlaamse Gelijkekansenbeleid

In de loop van de werkingsperiode september 2006 – september 2007 werd volgende motie door het Vlaams Parlement aangenomen:

Motie van aanbeveling m.b.t. Beleidsbrief Gelijke Kansen, beleidsprioriteiten 2006-2007, van de dames Michèle Hostekint, Hilde Crevits en Helga Stevens, de heer Jan Rogiers en de dames Else de Wachter en Dominique Guns (*Parl. St.* 2006-2007, 997/4).

De wijze waarop gevolg gegeven weer aan dit document, werd in de deze beleidsbrief per onderdeel behandeld.

Bijlage III Regelgevingsagenda

Titel van het initiatief	Betrokken regelgeving	Eventuele wettelijke deadline	Korte samenvatting van de beleids-doelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing
Nieuwe regelgeving m.b.t. toegankelijkheid publieke gebouwen	Decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening	Geen	Actualiseren van de verouderde wetgeving uit 1975 en inbedding in het reguliere vergunningenbeleid	Eerste agendering Vlaamse Regering, voorjaar 2007 Advies VLACORO Advies Raad van State Tweede agendering Vlaamse Regering, voor het zomerreces 2007
Decreet houdende een kader inzake het gelijke kansen en gelijke behandelingsbeleid	Richtlijn 2000/43 van de Raad van 29 juni 2000 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht ras of etnische afstamming; Richtlijn 2000/78 van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor	diende al op 19 juli 2003 omgezet te zijn; diende al op 2 december 2006 omgezet te zijn	Omzetting van de vier EU-richtlijnen op Vlaams niveau enerzijds en verankeren van de doelstellingen en uitgangspunten van het gelijke kansenbeleid evenals de open coördinatie methode anderzijds	Principiële goedkeuring VR (19 juli 2007) Advies SERV, 10 oktober 2007 Tweede agendering Vlaamse Regering, oktober 2007

	gelijke behandeling in arbeid en beroep; Richtlijn 2002/73 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2002 tot wijziging van Richtlijn 76/207/EEG van de Raad betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen, en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden; Richtlijn 2004/113 van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten.	diende al op 5 oktober 2005 omgezet te zijn; dient uiterlijk tegen 21 december 2007 omgezet te zijn.		Advies Raad van State, november 2007 Derde agendering Vlaamse Regering, januari 2008 Indiening Vlaams Parlement, voorjaar 2008
Decreet Evenwichtige Participatie vrouwen en mannen in Vlaamse advies- en bestuursorganen	Nieuwe regelgeving (oude opgeheven)	Geen	Zelfde en duidelijkere regels voor de samenstelling van adviesorganen en raden van beheer/bestuur en aanpassen aan BBB-reorganisatie	Afgewerkt: publicatie in BS op 06/08/07

Besluit tot vaststelling van de uitzonderingsprocedure inzake een meer evenwichtige participatie van vrouwen en mannen in advies en bestuursorganen van de Vlaamse overheid	Decreet Evenwichtige Participatie vrouwen en mannen in Vlaamse advies- en bestuursorganen	Geen	Vervangen van het besluit van 2000 dat achterhaald is gezien het nieuwe decreet en uitbreiden van toepassingsgebied zodat voortaan ook afwijkingen mogelijk voor raden van beheer/bestuur	Principiële goedkeuring VR, 12 juli 2007 Advies Raad van State, 23 augustus 2007 Agendering VR oktober 2007

Bijlage IV Afkortingen

ODAV	Overleg Diensten Aangepast Vervoer
TOV	Toegankelijkheidsoverleg Vlaanderen
VVP	Vereniging van Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten